

Gemeenschappelijke regeling

Jaarstukken 2023 HLTsamen

Concept 4 maart 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	3
1. Besluit	4
2. Leeswijzer	5
3. Jaarverslag	6
3.1 Beleid	6
3.2 Dienstverlening	7
3.3 Bedrijfsvoering.....	7
3.4 Crisisorganisatie.....	13
3.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	13
3.6 Paragrafen.....	14
3.6.1 Verplichte paragrafen niet voor HLTsamen	14
3.6.2 Paragraaf Financiering.....	14
3.6.3 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	17
3.6.4 Paragraaf Bedrijfsvoering	22
3.6.5 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	26
4. Jaarrekening	27
4.1 Balans	27
4.2 Waarderingsgrondslagen	28
4.3 Toelichting op de balans.....	30
4.4 Overzicht van baten en lasten BBV	33
4.5 Overzicht van baten en lasten 2023 en de toelichting.....	33
4.6 Incidenteel en structureel beeld	39
4.7 Wet normering topinkomens.....	40
4.8 Rechtmatigheidsverantwoording.....	41
5. Bijlagen.....	42
Bijlage 1. Staat van kredieten 2023	42
Bijlage 2. Budgetoverheveling	43
Bijlage 3. Dienstverlening "Service op maat" jaaroverzicht 2023.....	45
Bijlage 4. Overzicht lasten en baten 2023 per taakveld.....	47
Bijlage 5. Financiële bijdragen 2023 deelnemende gemeenten.....	48

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2023 waarin het HLT-bestuur zich inhoudelijk en financieel verantwoordt over de resultaten van afgelopen jaar. Daarnaast heeft de directie van HLTsamen voor het eerst in de jaarstukken een verantwoording afgegeven over de rechtmatigheid van alle uitgaven.

In 2023 zijn belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van de organisatie. De te hanteren sturingslijnen, organisatieprincipes en de visie op bedrijfsvoering zijn uitgewerkt. Ook heeft besluitvorming plaatsgevonden over de inrichting van de organisatie. In de nieuwe managementstructuur wordt de focus gelegd op reguliere en herkenbare dienstverlening, kortere en overzichtelijke verantwoordingslijnen, meer ruimte voor het gesprek tussen leidinggevende en medewerkers en meer capaciteit voor ondersteuning van het gemeentebestuur.

In 2023 startten we met de evaluatie van HLTsamen. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met raadsleden, de griffiers, de drie colleges, de ondernemingsraad, teammanagers en medewerkers. In 2024 is de evaluatie gereed.

We hebben ons daarbij in 2023 gericht op het orde brengen van de processen. In het kader van financiën richtten we ons op het traject Grip op geld en de processen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast heeft het beheersen van de informatiehuishouding met het traject Samen digitaal transparant onze volle aandacht. Mede als gevolg van de Wet Open Overheid (WOO) komt steeds meer de nadruk te liggen op digitaal en transparant samenwerken.

De invoering van de rechtmatigheid verantwoording heeft een grotere bewustwording voor interne beheersing in de gebracht. We hebben op teamniveau gesprekken gevoerd over de benodigde maatregelen en processen. Nog niet alle processen zijn op orde, maar qua kennis en bewustwording zijn mooie stappen gemaakt. De uitkomst van de rechtmatigheid verantwoording is nog onder voorbehoud van de uitkomsten van de laatste controlewerkzaamheden.

De crisisorganisatie van HLTsamen heeft ook in 2023 een belangrijke rol gespeeld in het opvangen van vluchtelingen uit de Oekraïne. Ook zijn in de gemeente Teylingen alleenstaande minderjarige asielzoekers opgevangen.

Tot slot is in 2023 hard gewerkt aan beleidsmatige opgaven van de gemeenten. Voor de implementatie van de Omgevingswet is een eindrapportage opgesteld om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Ook zijn de opdrachten voor 2024 afgestemd om de transitieperiode voort te zetten. Daarnaast is gewerkt aan de duurzaamheidsopgaven, bijvoorbeeld op het gebied van energie en warmtetransitie en is een programma Duurzaamheid opgesteld. De besluitvorming over dit programma vindt plaats in 2024.

Financieel heeft HLTsamen in 2023 een positief resultaat van 1,8 miljoen is gerealiseerd, dit resultaat is teruggegeven aan de gemeenten.

Directieteam HLTsamen,

Marco Witkamp
Jeroen Tomassen
Erik Prins

april 2024

1. Besluit

Het bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie HLTsamen;

gelezen de zienswijzen van de gemeenteraden Hillegom, Lisse en Teylingen;

gelet op artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 21, lid 1 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie HLTsamen;

besluit:

1. De Jaarstukken HLTsamen 2023 vast te stellen;
2. Een bedrag van € 918.736 toe te voegen aan de Reserve Budgetoverhevelingen conform bijlage 2 van deze jaarstukken;
3. De 2^e Begrotingswijziging 2024 HLTsamen inzake de overhevelingen vast te stellen;
4. De definitieve bijdragen van de deelnemende gemeenten voor 2023 vast te stellen op:
 1. Hillegom: € 11.720.227
 2. Lisse: € 14.823.545
 3. Teylingen: € 22.170.432
5. De voorlopige jaarstukken 2023 HLTsamen voor zienswijze voor te leggen aan de gemeenteraden van Hillegom, Lisse en Teylingen.

Aldus besloten in de vergadering van 22 april 2024,

het bestuur van HLTsamen,

De voorzitter,

A.W.M. Spruit

De secretaris,

J.F.A. Tomassen

2. Leeswijzer

De Jaarstukken 2023 HLTsamen starten met de inleiding. De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. In hoofdstuk 3 het Jaarverslag, presenteren wij de uitwerking van onze activiteiten in 2023 overeenkomstig de indeling van de Begroting 2023 in de onderdelen *Beleid, Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Crisisorganisatie*. Daarnaast gaan we in op de Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de voor gemeenschappelijke regeling HLTsamen verplichte paragrafen.

In hoofdstuk 4, de Jaarrekening, beschrijven we de financiële spelregels rond de jaarrekening, gaan we dieper in op de uitgaven en inkomsten, bezittingen en schulden van HLTsamen en is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. In Hoofdstuk 5 zijn de bijlagen opgenomen.

3. Jaarverslag

In de begroting en tussenrapportage van HLTsamen zijn verschillende bestuurlijke focuspunten opgenomen. Deze onderwerpen hebben prioriteit en staan in het jaar 2023 in het bijzonder in de belangstelling. Dit hoofdstuk licht toe wat we hebben gedaan en gerealiseerd voor deze bestuurlijke focuspunten. De bestuurlijke focuspunten zijn gecategoriseerd naar de aspecten beleid, dienstverlening, bedrijfsvoering en crisisorganisatie.

3.1 Beleid

3.1.1 Omgevingswet

Er is een eindrapportage Implementatie Omgevingswet door het programmateam opgeleverd en vastgesteld door directie van HLTsamen. Hierin is vastgelegd welke wettelijke verplichtingen zijn afgerond voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De directie van HLTsamen heeft opdrachten vastgesteld die uitgevoerd moeten worden om de transitieperiode Omgevingswet voort te zetten en te (blijven) voldoen aan de wettelijke verplichtingen vanuit de Omgevingswet. Dit zijn opdrachten om de financiële strategie Omgevingswet uit te voeren en de beleidscyclus fysieke leefomgeving te implementeren. Ook zijn het opdrachten voor het aanstellen van een reganalist, een planjurist en geo-tekenaar als nieuwe functies. De opdrachten zijn door het programmateam opgesteld met als doel de nieuwe manier van werken in de plan-keten fysieke leefomgeving die de Omgevingswet van ons vraagt, te borgen binnen HLTsamen. De transitieperiode Omgevingswet vindt het eerste jaar (2024) plaats onder regie van een strategisch adviseur S&P. Het implementeren van het proces(-management) nemen we mee in het concernplan.

Verder zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de Omgevingswet en de effecten die de inwerkingtreding heeft op de rol van de raad, specifiek op het adviesrecht bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten en participatie. De effecten die de Omgevingswet heeft op inwoners en ondernemers zijn in de vorm van een klantreis in beeld gebracht bij de gemeenteraden van Hillegom, Lisse en Teylingen.

3.1.2 Opgavegericht werken

We hebben in 2023 de nieuwe overlegstructuur geïmplementeerd. Het resultaat is dat opdrachten vlot zijn getrokken omdat de inhoud (wat is het doel) niet voldoende scherp was geformuleerd, de sturing van een programma of project niet voldoende was doordacht of dat de samenwerking tussen teams stroef liep.

In het domein Maatschappelijke ontwikkeling is ervaring opgedaan om met maatschappelijke partners samen te werken aan de gezamenlijke opgave Wonen, welzijn en zorg. Ook hierin is geleerd wat wel of niet goed werkt in de sturing en realisatiekracht. Geleerd is dat het veel energie kost om een bestaande enkelvoudige werkwijze te transformeren naar een effectief netwerk met een centrale opgave waaraan allen zich verbinden.

De HLT academy heeft in 2023 verder vorm gekregen en bevat inmiddels een rijk palet aan interne trainingen en e-learning modules. Voor zowel nieuwe als bestaande medewerkers sturen we op het gebruik ervan.

3.1.3 Duurzaamheid

In 2023 hebben we een integrale opzet voor een Programma Duurzaamheid opgesteld. Ook is de samenhang met de bestaande inzet helder in kaart gebracht. Formele besluitvorming over de opzet van het programma vindt plaats in Q1 2024. Ondertussen is inhoudelijk aan verschillende thema's doorgewerkt op bijvoorbeeld het gebied van energie en warmtetransitie op basis van de al bestaande regionale en lokale kaders en uitvoeringsplannen.

3.2 Dienstverlening

3.2.1 Serviceformules

Het is belangrijk dat inwoners, ondernemers en instellingen de gemeente als één geheel ervaren en actief zoeken naar beantwoording en oplossing van hun vragen en problemen. De gedachte is om met behulp van zogenaamde serviceformules deze vragen te beantwoorden. In 2023 is er geen nieuwe ontwikkeling geweest op het gebied van het invoeren van serviceformules.

De drie gemeenten zijn aangesloten bij het project GEM; dit is een samenwerking van 22 gemeenten die met elkaar de virtuele assistent (chatbot) beheren. De gemeenten werken samen aan de dialogen en content van de chatbot en voeren samen regie op de doorontwikkeling van de functionaliteit. De chatbot kan op steeds meer vragen over producten van de gemeenten een antwoord geven. De afgelopen maanden is er hard gewerkt om vragen over de Omgevingswet in te voeren. Als de chatbot het antwoord niet kan geven schakelen we over op de livechat.

3.2.2 Basisregistratie

HLTsamen volgt de landelijke richtlijnen en continue aanscherping op de kwaliteitseisen van de basisregistraties. De registers sluiten steeds meer en beter op elkaar aan. Dat is nodig om een toekomstige geautomatiseerde verbinding te kunnen leggen tussen registers. Het levert een steeds betrouwbare en vlottere basis van gegevens op.

Vanwege het stapsgewijze karakter van het proces en de groeiende interne expertise van de databeheerder zijn de werkzaamheden vooralsnog uitvoerbaar binnen de huidige formatie.

3.2.3 Tweede Kamerverkiezingen

Op 22 november 2023 waren er verkiezingen voor de Tweede Kamer. Deze verkiezingen waren vooraf niet gepland, en het resultaat van het vallen van het kabinet in de zomer van 2023. Hiermee waren het, na de verkiezingen voor Provinciale Staten en Waterschappen in maart, de tweede verkiezingen in 2023.

HLTsamen organiseert de verkiezingen voor de gemeenten Hillegom, Lisse, en Teylingen. In totaal hebben we gebruik gemaakt van 48 stembureaus, verdeeld over 40 locaties. En voor het centrale tellen zijn er 3 grote locaties gebruikt.

De stembureaus en centrale locaties zijn bemenst door ongeveer 800 vrijwilligers (een combinatie van HLT medewerkers en inwoners). Daarnaast hebben ongeveer 50 HLT-medewerkers ondersteunende diensten verleend. In totaal zijn er in de 3 gemeenten ruim 54.222 stemmen uitgebracht, een opkomstpercentage van 84,1%.

3.3 Bedrijfsvoering

3.3.1 Arbeidsmarktbeleid

Het werving en selectieproces van HLTsamen is volop in ontwikkeling. De aanpak heeft zich in de afgelopen jaren doorontwikkeld naar een standaard recruitmentproces. Dit om op een proactieve en creatieve manier de markt te benaderen en positieve relaties met sollicitanten te onderhouden, om zo de juiste persoon op de juiste plek te hebben voor HLTsamen. Nu en in de toekomst. Met 98 plaatsingen heeft het recruitmentproces een goede ontwikkeling gemaakt.

Het afgelopen half jaar hebben we ons gericht op verdere standaardisering, automatisering en effectiviteit van het proces. Met deze drie stappen maken we ruimte om op een meer creatieve manier onze toekomstige collega's te benaderen. Om nieuwe medewerkers te vinden, heeft HLTsamen onder meer:

- Het recruitmentteam tijdelijk uitgebreid met een interim recruiter. De recruiter heeft de opdracht om de arbeidsmarktbenadering en de interne recruitmentwerkwijze van HLT te analyseren en te versterken. Daarnaast werkt ze dagelijks mee aan een proactief recruitmentproces.
- Voor de (vele) moeilijk vervulbare vacatures wervingscampagnes ingezet op LinkedIn, sociale media en andere relevante platforms.
- De werkwijze bij het ontstaan van een nieuwe vacature gewijzigd; standaard waar het kan, maatwerk waar nodig. Om sterke, duidelijke en effectieve vacatureteksten te ontwikkelen, gericht op de doelgroep passend bij de functie.
- Het wervingsproces voor moeilijk te vervullen of erg specialistische functies uitbesteed.
- Voor het domein Maatschappelijke Ontwikkeling een wervingsvideo gemaakt met het doel mensen te interesseren voor het werken bij dit domein.

- Talentpools bijgehouden. Kandidaten worden momenteel geregistreerd in een Excel-bestand en benaderd voor nieuwe, geschikte vacatures.
- Feedback gegeven aan sollicitanten. Momenteel geven we gesproken kandidaten altijd een persoonlijke afwijzing. Dit om te bouwen een positieve reputatie en relaties met sollicitanten.
- Een pilot gestart: een andere kijk op vacatures. De arbeidsmarkt is anders dan een aantal jaren geleden. Door anders te kijken naar vacatures ontstaat er ruimte. Door meer te kijken naar de persoon dan naar de cv. Dit kan dus ook in andere sectoren zijn, want dit maakt de vijver waar we in vissen groter.
- Aanbesteding en ontwikkeling van een nieuw systeem dat zorgt voor een snelle, correcte en overzichtelijke verwerking van gegevens rondom het wervings- en aannameproces van kandidaten en vacatures (oplevering 2024).

Om talentvolle medewerkers vast te houden en te ontwikkelen, heeft HLTsamen onder meer:

- Een introductieprogramma voor nieuwe medewerkers ontwikkeld voor hun eerste honderd dagen bij onze organisatie. Dit programma is in 2023 uitgerold. Eén van de onderdelen is een introductiedag. We gaan dit programma in Q1 van 2024 evalueren. Bekend is al wel dat de nieuwe medewerkers de introductiedag, die in 2023 viermaal heeft plaatsgevonden, erg waarderen. We gaan hem daarom in 2024 in grote lijnen op dezelfde voet voortzetten.
- Een groep 'Young HLT', waarvan medewerkers onder de 35 jaar lid kunnen worden. Deze groep houdt elkaar vast, inspireert elkaar, leert samen leren en doet gezellige dingen.
- Medewerkers gestimuleerd het eigen talent te kennen en optimaal in te zetten. Instrumenten die we daarvoor hebben, zijn bij voorbeeld de TMA (Talenten Motivatie Analyse) en de vorig jaar live gegane HLTAcademy, waar medewerkers allerlei onlinetrainingen en cursussen kunnen volgen.

De aandacht hiervoor leidt steeds vaker tot een interne overstap van medewerkers naar een plek in de organisatie, waar ze beter tot hun recht komen, meer tevreden zijn en dus langer voor de organisatie behouden blijven. Als grotere organisatie biedt HLTsamen meer mogelijkheden voor dergelijke interne doorstroming. De inzet op talentontwikkeling vertaalt zich in de volgende in- en doorstroomcijfers:

- Instroom: 81 personen (= 17%)
- Interne doorstroom: 40 personen (= 8,5%)
- Uitstroom: 72 personen (= 15%)

3.3.2 Wet Banenafpraak

HLTsamen wil als werkgever ruimte bieden aan inclusie. We doen dit vooral door invulling te geven aan de Wet Banenafpraak en Quotum arbeidsbeperkten. In 2023 hebben we daarvoor diverse banen gecreëerd, onder andere bij de recepties van de gemeentelijke gebouwen en de Buitendienst. Daarnaast stromen ook mensen in op reguliere functies. Begeleiding van de kandidaat en eventueel het team door een jobcoach helpt bij het realiseren van een duurzame plaatsing. Samen met een tweetal teammanagers hebben we een stand bij een banenbeurs bemenst, georganiseerd door het Werkgeversservicepunt voor HBO+ kandidaten, waaronder een deel uit de beoogde doelgroep. Door de actieve benadering van dit onderwerp en het vergroten van het netwerk is de organisatie zich bewuster van de mogelijkheden rondom dit vraagstuk en die worden zo goed mogelijk benut. Dit heeft in 2023 geleid tot een groei van ruim 3 fte Banenafpraak, tot 12,6 fte, in totaal 14 collega's.

3.3.3 Integraal werkconcept

Het werkconcept 'Werk waar het werkt' (2021) zouden we in 2023 evalueren op vier onderdelen: 1) werkplek, 2) vergaderen en ontmoeten, 3) de digitale wereld en 4) welbevinden personeel. Vanwege de vele uitvragen in de organisatie in 2023 (Evaluatie HLT, Werkbelevingsonderzoek, Grip op geld, Samen digitaal transparant) is ervoor gekozen om de evaluatie van het werkconcept 'Werk waar het werkt' uit te stellen tot eind mei 2024. De uitkomsten van de evaluatie vormen input voor de lange termijnvisie op huisvesting. De evaluatie maakt onderdeel uit van het deelproject Samen veilig.

3.3.4 Veilige werkomgeving

Het programma Samen Veilig is in 2023 opgenomen in het concernplan. Dit programma bestaat uit een aantal deelplannen, waaronder bovengenoemde evaluatie Werk waar het werkt. Een ander

deelplan is gericht op de veiligheid op het gebied van Facilitaire zaken, Openbare orde en veiligheid, Burgerzaken en de Boa's. De eerste gesprekken met medewerkers over bredere veiligheid zijn in 2023 gevoerd.

3.3.5 Organisatieontwikkeling

In 2023 zijn adviezen opgesteld waarover besluitvorming heeft plaatsgevonden. Om te komen tot deze adviezen zijn verschillende werkgroepen bijeengewoest om te komen tot een aantal documenten en adviezen:

- *Sturing & Governance*: er is een voorstel en bijbehorend advies opgemaakt en vastgesteld door de Directie om drie sturingslijnen te hanteren:
 - *Leren, verbeteren en ontwikkelen.*
 - *Regulier werk.*
 - *Opgaven.*

Deze drie sturingslijnen werken we verder uit en worden onderdeel van het ontwikkelplan (mijlpaal 3) dat begin tweede kwartaal 2024 wordt opgeleverd. Deze sturingslijnen dragen bij aan een betere en betrouwbare dienstverlening van HLTsamen aan haar partners.

- *Inrichting Organisatie*: met het bestuur en met de OR is een voorstel voor een nieuwe managementstructuur besproken. Hierin ligt de focus op reguliere- en herkenbare dienstverlening, kortere en overzichtelijke verantwoordingslijnen en meer ruimte voor gesprekken tussen leidinggevende en medewerkers (span of attention). Op 4 december heeft het HLTbestuur een definitief besluit genomen over de managementstructuur.
- *Leidende principes*: eind december heeft de directie zes leidende principes vastgesteld. Deze leidende principes zijn een doorvertaling van de visie in relatie tot de kernwaarden en de drie sturingslijnen.
- *Visie op Bedrijfsvoering*: eind december is de visie op bedrijfsvoering vastgesteld. De bedrijfsvoering van HLTsamen is onze manier van organiseren van het werk waarmee we met elkaar de organisatie- en maatschappelijke doelen realiseren.

In 2024 wordt verder uitvoering geven aan het inrichtings- en ontwikkelplan. Dit brengt in 2024 nog incidentele kosten met zich mee. HLTsamen heeft overwogen om een deel van het positieve resultaat te reserveren voor deze kosten. Dit is echter niet in lijn met de richtlijnen voor overheveling. Naar verwachting komt HLTsamen in de tussenrapportage 2024 met een voorstel om incidentele middelen te vragen aan de gemeenten.

3.3.6 Evaluatie HLTsamen

In 2023 zijn twee documenten opgesteld: het document 'Een organisatie in ontwikkeling' schetst de stand van zaken van de aanbevelingen van de tussenevaluatie HLT Samen sterker! (2019, opgesteld door bureau Berenschot). Het document 'De Staat van de organisatie' beschrijft de werkorganisatie HLTsamen. Beide documenten vormden, naast de tussenevaluatie, input voor verschillende gesprekspartners om te komen tot gedachtevorming over de HLT-werkorganisatie. In november 2023 organiseerden we een bijeenkomst met de drie colleges om de aanbevelingen over de drie K's (kosten, kwaliteit, kwetsbaarheid) en de S (strategie) uit de tussenevaluatie te bespreken. In december spraken we medewerkers van alle teams en een afvaardiging van de Ondernemingsraad over de drie K's en de S. Ook organiseerden we op 12 december een bijeenkomst met raadsleden. Daarna volgden gesprekken met teammanagers en de drie griffiers. In de evaluatie HLTsamen verwerken we de input van alle gesprekspartners.

3.3.7 Data gedreven sturen

In oktober 2023 heeft het bestuur van HLTsamen besloten datagedreven sturen (DgS) verder te implementeren in de organisatie. Het besluit was nodig, omdat het DgS als programma eind juni 2023 eindigde. Vanaf juli zijn de werkzaamheden gecontinueerd.

In het laatste kwartaal van 2023 is het werven van personeel gestart, zodat de inhuurkrachten waarop het DgS programma was gebaseerd werden vervangen. De wisseling van medewerkers en werkzaamheden duurt naar verwachting voort tot halverwege 2024. Dat is nodig om de nieuwe mensen goed te begeleiden in de zogenoemde DgS-principes.

Momenteel heeft DgS een werkvoorraad van ongeveer tachtig dataproducten, waarvan een tiental actief in ontwikkeling zijn en een dozijn in de beheerfase. Tijdens de programma jaren zijn ongeveer twintig dataproducten opgeleverd, waarvan een gedeelte eenmalig was en een gedeelte continue of opnieuw worden doorontwikkeld.

De vraag naar dataproducten vanuit de organisatie is verschillend van aard. Het zijn kleine, grote, kort of langdurige trajecten waar bewustwording en herkenning van data onderdeel van is. Raden, colleges, medewerkers en ketenpartners nemen we hierin mee. DgS/taakveld Data neemt kennisdeling mee in elk ontwikkeltraject en organiseert datadeelsessies. Dat gebeurt met regelmaat ook in samenwerking met andere gemeenten.

3.3.8 Privacy en gegevensbescherming

In 2023 is er hard gewerkt aan het fundament van privacy en informatieveiligheid. Dit is noodzakelijk om te groeien naar het gewenste niveau de komende jaren. Er zijn verschillende deelprojecten van gegevensbeschermingsplan gerealiseerd, zoals het opstellen van strategisch privacy en informatieveiligheidsbeleid. Medewerkers namen zeer enthousiast deel aan de Nano-learning, een wekelijks toets- moment van onze medewerkers, waarbij privacy- en informatieveiligheidsvraagstukken aan de orde komen. Er is dus gewerkt aan beleid, processen en 'de mens'.

3.3.9 Samen digitaal en transparant

Inventarisatie informatiehuishouding

In samenwerking met externe partij voerden we een inventarisatie van de informatiehuishouding van HLTsamen uit. Deze bestaat uit een 0-meting, een onderzoek naar informatiebehoefte en digivaardigheidsmeting. Deze inventarisatie helpt de 'Ist' situatie in kaart te brengen en de 'Soll' situatie vorm te geven.

Het opstellen en uitrollen van een opruimstrategie en spelregels

Er is een plan van aanpak opgesteld voor het in kaart brengen van de informatiestromen per team. Dit leidt tot een roadmap voor het migreren van data per team. En het projectteam heeft een concept 'opruim spelregels' opgesteld. Deze bieden kaders aan medewerkers voor het opruimen van de netwerkschijven.

Herijken visie op zaakgericht werken

Het ordenen, structureren en archiveren van informatie is een belangrijk onderwerp bij het op orde krijgen van onze informatiehuishouding. Daarom hebben we in samenwerking met een externe partij onze huidige visie op zaakgericht werken herijkt. Dit helpt de werkorganisatie HLTsamen een eenduidig beeld te vormen van de omgang met en het vastleggen van informatie. Processen en kaders voor medewerkers dragen bij aan het verbeteren van de processen rondom de archiefwet.

Ontwikkeling informatiestructuur SharePoint

We zijn een adviestraject gestart waarbij we de mogelijkheden en strategieën voor het verbeteren en opnieuw inrichten van onze informatiestructuur onderzoeken en uitwerken.

Ontwikkeling informatiebeheerplan

Ook startten we een adviestraject voor het ontwikkelen van een informatiebeheerplan voor de nieuwe moderne werkplek. Dit helpt de werkorganisatie HLTsamen de gekozen informatiestructuur en informatiehuishouding te beheren en in op orde te houden.

Technische infrastructuur

In samenwerking met een externe partij is een toekomstbestendige ICT-infrastructuur gelegd voor de moderne werkplek. Ook werkt het projectteam aan het beschikbaar maken van alle vakapplicaties buiten de Citrix omgeving. Daarbij is het nieuwe intranet HLTplein gestart en vond de eerste migratie plaats naar de cloud: Van H-schijf naar OnDrive. Hiervoor leiden we collega's op en tegelijkertijd maken we een verbeterslag op gebied van informatieveiligheid.

3.3.10 Verbeteren financiële sturing en beheersing

In september 2023 is het programma Grip op Geld: versterking financiële sturing en beheersing HLTsamen van start gegaan. Het programma heeft als doel de (financiële) wendbaarheid en voorspelbaarheid van de gehele organisatie te versterken. De projecten zijn gericht op het versterken van de financiële functie in de hele cyclus van contracteren, beheren en administreren. In de afgelopen maanden is de programmastructuur opgetuigd en de vier projecten bemenst en opgestart. Binnen het programma is aandacht voor zowel de gewenste verbeteringen in financiële processen (structuur), als de menselijke kant (cultuur). Een interne communicatiecampagne "Grip op Geld" is ontwikkeld om de gewenste organisatieontwikkeling te ondersteunen. Oog voor een

goede aansluiting met andere programma's en projecten en stakeholdermanagement maken integraal onderdeel uit van het programma. Vanaf 2024 gaan we dit realiseren. De verwachte doorlooptijd is tot eind 2024.

3.3.11 Inkoop

Inbedding van het inkoopproces is een belangrijk onderdeel van het project rechtmatigheidsverantwoording. Met het inrichten van interne beheersmaatregelen moeten we garanderen dat inkopen rechtmatig plaatsvinden.

Sinds februari loopt alle inhuur via een externe tussenpersoon, waarmee het risico op onrechtmatige inhuur belangrijk is gereduceerd. Dit contract is na een aanbesteding door Stichting Rijk tot stand gekomen. In 2024 worden waar nodig meer beheersmaatregelen opgenomen in het proces van inkoop tot betalen. Dit is onderdeel van het programma Grip op geld.

3.3.12 Rechtmatigheid

In mei hebben we een VIC-coördinator (Verbetering interne controle) aangetrokken én is de steekproefsgewijze gegevensgerichte controle op onder andere de processen inkoop, aanbesteding en subsidies, net als voorgaande jaren, uitbesteed aan een extern bureau. De gegevensgerichte controle heeft als doel aan te tonen dat we financieel getrouw en rechtmatig hebben gehandeld. De VIC coördinator gebruikt deze informatie onder andere als input voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Ook is in mei een Adviseur Concerncontrol in dienst gekomen om (mede vanuit het Programma Grip op Geld) het onderwerp Rechtmatigheid binnen de organisatie op de kaart te zetten en te faciliteren bij de inrichting.

1. In het derde kwartaal is een 'Plan van aanpak Rechtmatigheid' opgesteld (en goedgekeurd door de colleges en de directie van HLTsamen).
1. De bouwstenen voor de rechtmatigheidsverantwoording; de controleverordeningen, financiële verordeningen en de normenkaders, zijn aangepast.
2. De organisatie is gefaciliteerd bij het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

Het is gelukt de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023 op te nemen. De rechtmatigheidsverantwoording bevat een aantal bevindingen. In de paragraaf bedrijfsvoering worden deze bevindingen, net als de stand van zaken van de beheersing van financiële rechtmatigheid, binnen de organisatie toegelicht. Het laat zien dat goede eerste stappen zijn gezet: de basis om de rechtmatigheidsverantwoording op te kunnen stellen is gelegd. Voor 2024 is het zaak om de beheersmaatregelen die ten grondslag liggen aan het rechtmatig handelen zichtbaar in te regelen in de (software)systemen van de organisatie. Dit vergt op den duur minder inzet op het aantonen van het rechtmatig handelen achteraf.

3.3.13 Communicatie

Het herstellen van de verbinding tussen overheid, media en samenleving betekent dat we op een andere manier gaan communiceren. Daarbij groeit de vraag om ondersteuning, zowel vanuit de organisatie als vanuit de drie gemeenten. Het onderdeel participatie neemt in de vraag naar ondersteuning vanuit het team Communicatie toe. In het team Communicatie is aan de hand van de programma-begroting een onderverdeling gemaakt. Hiermee is structuur en focus aangebracht.

Het werken met de nieuwe structuur heeft ervoor gezorgd dat het team Communicatie meer in verbinding werkt met de vakinhoudelijke afdelingen aan de hand van de begrotingen. We hebben het communicatieframe (standaard analysetool) geïntroduceerd dat ervoor zorgt dat er een integrale analyse en aanpak wordt gemaakt en er samen met de vakinhoudelijke collega's meer omgevingsgericht wordt gewerkt. Het team heeft hiervoor een training gevolgd.

De strategen hebben samen met de colleges gewerkt aan communicatieprioriteiten, waardoor de capaciteit van team Communicatie beter wordt ingezet op de bestuurlijke prioriteiten binnen de begrotingen en de college- en raadsakkoorden. Er is een begin gemaakt met een integrale aanpak met de vakafdelingen, met als doel dat de bestuurlijke communicatieprioriteiten samenhangen met de strategie- beleids- en uitvoeringsagenda van de vakafdelingen.

Om beter te weten of we met Communicatie ook echt het verschil hebben gemaakt (effect en impact) is het team gestart met kwartaalrapportages op de prioriteiten en op de persvragen. De

rapportages zijn gedeeld met het management met als doel om nog gericht de beschikbare capaciteit in te zetten op de juiste projecten.

3.3.14 Indicatoren

De beleidsindicatoren zijn verplicht voorgeschreven gegevens die een trend kunnen signaleren. Deze gegevens worden voornamelijk vanuit externe bronnen verkregen. Deze informatie is ook beschikbaar op www.waarstaatjegemeente.nl. Voor de HLT organisatie zijn de meeste beleidsindicatoren niet van toepassing, uitgezonderd van de indicatoren die onder het taakveld bestuur thuis horen.

Indicator	Eenheid	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Bron
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,1	5,1	*
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	4,9	5,1	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	18,29%	18,95%	*
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 603,23	€ 666,71	*
Overhead	% van de totale lasten	55%	55%	*

* Eigen gegevens

Toelichting indicator Formatie

Het gaat hier om de begrote formatie in fulltime eenheden van het ambtelijk apparaat van de organisatie op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan (vacature). Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.

Toelichting indicator Bezetting

Het gaat hier om het werkelijke aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Terugkijkend op een begrotingsjaar wordt de werkelijke bezetting berekend. Conform de definitie van Vensters voor Bedrijfsvoering is de gemiddelde bezetting in dat begrotingsjaar berekend door het gemiddelde te nemen van de werkelijke bezetting op 1 januari en op 31 december.

Toelichting indicator Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een opdrachtgever die bij de organisatie in dienst is i) door een private organisatie met winst oogmerk ii) die tegen betaling personele capaciteit en deskundigheid inzet, iii) zonder arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de ingezette personen.

Toelichting indicator Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Toelichting indicator Overhead

De overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het percentage van HLTsamen is hoger dan in de gemeentebegroting, omdat HLTsamen een bedrijfsvoeringorganisatie is zonder programmabudget.

3.4 Crisisorganisatie

3.4.1 Opvang vluchtelingen

Dit jaar is voor ongeveer 400 ontheemden uit Oekraïne een opvangplek gerealiseerd in een van de gemeentelijke opvang locaties. Daarnaast hebben ongeveer 100 ontheemden een plek gevonden bij particuliere huishoudens. HLTsamen is in staat geweest om circa 45 meer plekken te realiseren dan volgens de landelijke taakstelling noodzakelijk is.

Op de locatie Parklaan waar tot en met het eerste kwartaal 2023 alleenstaande, minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) waren gehuisvest is daarna beschikbaar gekomen voor huisvesting van ontheemden Oekraïne. Ontheemden die hiervoor op locatie Het Kompas in Warmond waren gehuisvest zijn, na een kleine verbouwing, hiernaartoe verhuisd. Een aantal van hen is ondergebracht op Stationsweg 45 in Hillegom sinds de oplevering medio april.

Naar mate ontheemden langer in Nederland verblijven stimuleren wij de zelfredzaamheid in onze samenleving. Dit heeft ertoe geleid dat de inzet van Welzijnswartier met ingang van het vierde kwartaal is verminderd. Mensen weten steeds beter hun weg te vinden. In toenemende mate is gewerkt met coördinatoren op verschillende locaties waardoor minder inzet van (24/7) beveiliging nodig is. Deze coördinatoren hebben dezelfde achtergrond als de ontheemden waardoor zij op een laagdrempelige mensen kunnen aanspreken. Daarnaast is hierbij ingezet op intensief contact vanuit het projectteam met team Openbare orde en veiligheid (OOV) van de HLT-organisatie. Regionaal is door medewerkers vanuit het projectteam afstemming gezocht voor het taalonderwijs en onderwijshuisvesting. Ook hebben we beleidsmedewerkers van de HLT-organisatie hierbij betrokken. Daarnaast nemen we deel aan regionale overleggen, zoals bijvoorbeeld het locatiehoofden-overleg. Ook zijn er korte (communicatie-)lijnen met de veiligheidsregio Hollands-Midden.

Regelmatig communiceren we met bewoners en overige betrokken van de opvanglocaties en dragen we zorg voor gedoogbesluiten en omgevingsvergunningen.

3.5 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Het tweede onderdeel van het programmaplan betreft de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien.

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn baten en lasten die niet specifiek aan een programma zijn toe te rekenen. Dit betreft bijvoorbeeld de algemene uitkering en niet-gebonden belastingen. In deze jaarstukken zijn geen algemene dekkingsmiddelen van toepassing.

Onvoorzien

In de financiële verordening is vastgelegd dat een bedrag van € 25.000 wordt opgenomen voor de post onvoorzien, wanneer de begroting dit toelaat. In 2023 is geen gebruik gemaakt van de post onvoorzien.

3.6 Paragrafen

3.6.1 Verplichte paragrafen niet voor HLTsamen

Onderstaande verplichte paragrafen zijn niet van toepassing op de HLTsamen-organisatie.
HLT samen:

- heeft geen **lokale heffingen**;
- heeft geen **kapitaalgoederen** omdat deze in eigendom en beheer zijn bij de deelnemende gemeenten;
- heeft grond noch **grondbeleid**;
- heeft geen **verbonden partijen**.

3.6.2 Paragraaf Financiering

Inleiding

De financieringsfunctie dient uitsluitend de publieke taak. Het beleid valt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Centraal in deze wet staan transparantie en risicobeheersing. Om inzicht te geven in de manier waarop HLTsamen dit doet en om een beeld te geven van de stand van zaken gaan we in deze paragraaf in op de ontwikkelingen rond de financiering, het te voeren beleid op dit gebied en de risico's die we daarbij lopen.

Algemeen

Het door het bestuur nog vast te stellen concept-financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. De huidige gemeentelijke statuten verschillen niet veel qua inhoud. Daarom zullen tot dan deze statuten het uitgangspunt zijn voor de treasuryfunctie. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Hierbij wordt benadrukt dat de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid wordt gevoerd binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).

Welke ontwikkelingen spelen er?

Renteontwikkelingen

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in maart 2016 de herfinancieringsrente verlaagd naar 0,00%. T/m september 2023 is deze rente in 6 stappen verhoogd naar 4,5%. Momenteel (februari 2024) bedraagt de geldmarktrente voor aan te trekken driemaands kasgeldleningen 4%. De vergoedingen bij het Schatkistbankieren staan op 3,91%. De kapitaalmarktrente voor aan te trekken leningen voor looptijden van 5 en 10 jaar zonder renteherziening bedraagt momenteel resp. 2,86% en 2,88%.

Overige ontwikkelingen

In 2023 zijn geen langlopende leningen afgesloten. Een in 2023 afgesloten kasgeldlening van € 5.000.000 (3%) is in mei 2023 afgelost.

Liquiditeitsprognoses

Wekelijks stellen we liquiditeitsprognoses voor de korte termijn op om tijdig in te spelen op schommelingen in de liquiditeit.

Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het Financieringsstatuut zullen richtlijnen en limieten worden opgenomen, die de basis vormen voor alle transacties op dit gebied. Ons beleid is voornamelijk gebruik te maken van veilige en inzichtelijke financiële instrumenten. De Wet fido geeft normen voor het beperken van risico's. De belangrijkste risicocategorie is het renterisico, waarvan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm belangrijke richtlijnen zijn ter beperking van renterisico's.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd tot één jaar. Het totaal van deze leningen mag voor een gemeenschappelijke regeling niet meer bedragen dan 8,2% van de totale lasten op de begroting.

De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd vanaf één jaar. De verplichte aflossingen en renteherzieningen op deze leningen mogen niet meer bedragen dan 20% van de totale lasten op de begroting. Het doel van deze normen is om het risico te beperken wanneer bij herfinanciering van de leningen een rentestijging leidt tot financiële problemen.

HLTsamen heeft op dit moment geen leningen met een looptijd langer dan één jaar.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijke maximum aan leningen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet stond toe om in 2023 de financieringsbehoefte tot een bedrag van € 3.773.000 te dekken met kortlopende leningen. Zodra wij deze limiet voor een langere periode (meer dan een half jaar) dreigen te overschrijden, trekken wij een langlopende lening aan of vragen wij (onderbouwd) toestemming aan de provincie om gedurende een bepaalde periode de limiet te mogen overschrijden. Dit was in 2023 niet aan de orde.

Gelet op de lage rente voor kort krediet, maken we zoveel mogelijk gebruik van de toegestane norm, tenzij we sterke rentestijgingen verwachten op de kapitaalmarkt.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)		2023
1	Begrotingstotaal lasten	46.013
2	Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,2% van begrotingstotaal lasten)	3.773
3	Gemiddeld saldo vlottende korte schuld en vlottende middelen	0
4	Ruimte onder kasgeldlimiet	3.773

Renterisiconorm

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)		2023
1	Renteherziening op langlopende schuld o/g	0
2	Te betalen aflossingen	0
3	Renterisico (1 en 2)	0
4	Renterisiconorm	9.203
5a	Ruimte onder risiconorm	9.203
4a	Begrotingstotaal lasten	46.013
4	Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	9.203

Ook voor de komende jaren zullen we naar verwachting onder de renterisico-norm blijven.

Rentemethodiek

In het vernieuwde BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarrekening naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook verplicht inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening.

Door onderstaand overzicht en toelichting in de paragraaf financiering op te nemen wordt invulling gegeven aan deze verplichting.

Berekening renteomslagpercentage		2023
Restant korte financiering begin dienstjaar		5.000.000
Restant lange financiering begin dienstjaar		0
Totaal externe financiering		5.000.000
Gewogen gemiddeld rentepercentage externe financiering tbv rente eigen vermogen		1,00%
a1. De externe rentelasten over de korte financiering	+	58.333
a2. De externe rentelasten over de lange financiering	+	0
b. De externe rentebaten	-/-	46.951
Totaal door te rekenen externe rente		11.382
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	0
c2. De rentelasten van projectfinanciering	-/-	0
c3. De rentebaten van doorverstrekte leningen (projectfinanciering)	+	0
Saldo door te rekenen externe rente		11.382
d1. Rente over eigen vermogen	+	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	+	0
De aan taakvelden toe te rekenen rente		11.382
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	0
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		11.382
Boekwaarde activa tbv renteomslag begin dienstjaar		3.759.477
Omslagrenteberekening		0,30%
Na afronding		0%

Conform de in 2017 gewijzigde BBV wordt de rente op de volgende manier verwerkt. Alle rente loopt via het taakveld 0.5 Treasury. Alle rentelasten en -baten worden in principe direct op dit taakveld geboekt. Voor de inzet van immateriële, materiële en financiële activa wordt de rente voor de financiering van deze activa omgeslagen over de betreffende taakvelden (lasten). Omdat in 2023 de omslagrente 0% is, is dit in 2023 niet gedaan.

De afschrijvingen worden direct ten laste gebracht van de diverse taakvelden, waarop de af te schrijven activa betrekking hebben.

Overzicht EMU-saldo

Sinds 2006 zijn gemeenten en gemeenschappelijke regelingen verplicht een raming van de eigen 'bijdrage' aan het EMU-saldo op te nemen. (EMU staat voor Economische en Monetaire Unie). Om de cijfers tussen verschillende landen goed te vergelijken zijn in de Europese Unie afspraken gemaakt over de wijze van berekening van het EMU-saldo.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, dus de feitelijke geldstromen die in een jaar plaatsvinden. Een negatief EMU-saldo wil niet zeggen dat de gemeenschappelijke regeling onmiddellijk een probleem heeft, omdat zij werkt met het baten- en lastenstelsel.

Het gerealiseerde EMU-saldo van HLTsamen voor 2023 ziet er als volgt uit:

	EMU saldo prognose (x € 1.000)	- /+	2023
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan (+) cq onttrekking uit reserves (-)	-/+	0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	+	830
3	Bruto dotaties aan de voorzieningen ten laste van de exploitatie	+	214
4	Uitgaven aan investeringen in (im) materiële vaste activa	-	867
5	De in mindering op 4 gebrachte bijdragen van Rijk, Provincie, EU en ov.	+	0
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	+	0
6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im) materiële vaste activa	-	0
7	Uitgaven aan aankoop van grond en uitgaven van bouwrijp maken	-	0
8a	Verkoopopbrengsten van grond	+	0
8b	Boekwinst op grondverkoop	-	0
9	Betalingen ten laste van voorzieningen	-	0
10	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	-	0
	Geraamd EMU-saldo		177

3.6.3 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf schept inzicht in de actuele risico's en het vermogen om deze risico's op te kunnen vangen. De grondslag van deze paragraaf is vastgelegd in artikel 11 van het BBV.

Inleiding en achtergrond

HLTsamen omschrijft een risico als een onzekere gebeurtenis die effect heeft op het kunnen behalen van een doelstelling. Een risico onderscheidt zich van een probleem omdat een probleem een zekerheid is. Risico's kunnen zowel intern als extern zijn.

Door te sturen op risico's in relatie tot doelstellingen is HLTsamen beter in staat om haar doelen te verwezenlijken met de beschikbare middelen. Bij het aangaan van risico's worden onderstaande vier vragen in acht genomen:

- Wat willen wij bereiken?
- Wat is daarbij onzeker (voor wie)?
- Wat gaan wij doen (voor wie)?
- Hoeveel risico is aanvaardbaar*?

**Ten aanzien van de hoeveelheid aanvaardbaar risico is het uitgangspunt gekozen dat de (netto) kans maal (netto) impact van de risico's totaal niet groter mogen zijn dan 5% van het materiele budget tenzij hier een door het bestuur goedgekeurde onderbouwing aan ten grondslag ligt. Het uitgangspunt zal formeel worden vastgesteld wanneer er voldoende ervaring is opgedaan met de herziene methodiek van risicoberekening.*

Het beperken van risico's is geen doel op zich. Risico's zullen altijd bestaan en zijn nooit volledig te vermijden en/of te beheersen. Oftewel bij het invulling geven aan haar maatschappelijke missie zal de HLTsamen organisatie altijd een bepaalde mate van risico lopen. De kern van bovengenoemde vragen is om bewust te zijn over de risico's en een gedegen afweging te maken tussen effectiviteit en efficiency in het omgaan met die risico's.

Het sturen op risico's in relatie tot doelstellingen is een ontwikkeling binnen HLTsamen die zich de komende jaren verder zal vertalen. De nadruk ligt op het inventariseren en beheren van de strategische risico's in de doelstellingen van HLTsamen. Hierbij wordt gekeken naar de netto risico's. Dit zijn de risico's na het inrichten van de beheersmaatregelen. In de komende jaren zal een grotere nadruk worden gelegd op risicobewustzijn en governance risico's. De huidige opzet ten aanzien van risicomanagement is weergegeven in onderstaand figuur.

Omvang Risico en Weerstandscapaciteit

De omvang van het risico is berekend door voor de onderdelen beleid, dienstverlening en bedrijfsvoering van HLTsamen inzichtelijk te maken wat de belangrijkste risico's (zie inleiding en achtergrond) zijn, hoe groot de kans wordt ingeschat dat het risico zich door de jaren heen zal voordoen en hoe groot de impact (in euro) naar inschatting zal zijn wanneer dit plaatsvindt. De kans maal de impact vormt het risicobedrag dat HLTsamen opneemt in haar begroting.

Bij het inschatten van kans en impact wordt rekening gehouden met de beheersmaatregelen die zijn getroffen (of worden getroffen) om het risico en/of de impact te verkleinen. Op deze manier wordt het netto risicobedrag berekend.

De risico's zijn geïnventariseerd en geactualiseerd door de managers die sturen op de beheersing van het risico en de daarmee verbonden doelstellingen. Bij het inschatten van kans en impact hebben zij gebruik gemaakt van een standaard tabel voor kans en impact.

Op basis van bovengenoemde risico-inventarisatie is gebleken dat de omvang van het netto risico van HLTsamen afgerond € 2.413.750 bedraagt.

Omvang risico HLTsamen

	Per 31 december 2023
Risicobedrag	€ 2.413.750
% risico i.r.t. omvang jaarrekening	4,3%. Norm begroting < 5%

Omvang incidentele weerstandscapaciteit HLTsamen

HLT heeft geen incidentele weerstandscapaciteit, omdat HLT geen algemene reserve en geen stille reserves heeft.

Score	Risicokans	Gemiddelde risicokans
1. laag	0% - 25%	12,50%
2. gemiddeld	25% - 75%	50%
3. hoog	75% - 100%	87,50%

Onderdeel	Beschrijving risico	Maximaal risico	Kans	%	Financieel risico
Beleid	De invoering van de omgevingswet per 1 januari 2024 heeft effect op organisatie. Risico is dat het transitiebudget van het Rijk voor de invoering van de maatregelen na ingangsdatum te laag blijkt. Daarnaast is het risico dat er extra structurele middelen nodig zijn voor de uitvoering van deze taak.	incidenteel € 180.000 (2fte)	Gemiddeld	50%	€ 90.000
		Structureel € 360.000 (4 fte)	Gemiddeld	50%	€ 180.000
Bedrijfsvoering	Relatief hoog ziekteverzuim maakt het noodzakelijk personeel te vervangen. Daarnaast maakt de huidige krappe arbeidsmarkt het moeilijk om vacatures te kunnen invullen. Dit kan resulteren in hoge kosten inhuur, bijstellen /vertragen plannen en vermindering van kwaliteit van producten en diensten.	€1.100.000	Hoog	87,5%	€ 962.500
	Rechtmatigheid. De context voor gemeenten als het gaat om de systeemwereld van wet- en regelgeving wordt steeds complexer en ingrijpender. De opgave om daar op ingericht te zijn wordt steeds groter. De colleges en het HLTsamen bestuur gaan de rechtmatigheidsverklaring afleggen. Op basis van het huidige ambitieniveau als het gaat om rapporteringsgrenzen en controle toleranties wordt het een flinke opgave om als organisatie voldoende op niveau te komen. Het risico bestaat dat we extra moeten inhuren om de wettelijke eisen waar te maken.	€ 90.000 (1fte)	hoog	87,5%	€ 78.750
	Inkoop. HLTsamen loopt momenteel risico op aanbestedingstrajecten voor materiële aankopen (anders dan inhuur). Dit geeft risico's in de rechtmatigheid van aanbestedingstrajecten. Dit leidt tot extra kosten juridisch en accountant	€ 60.000	hoog	87,5%	€ 52.500
	Incidenten ICT, Informatieveiligheid en Privacy. Dit kan resulteren in continuïteitsproblemen, boetes en reputatieschade. Bedrag is gebaseerd op gemiddelde van eerdere hacks bij gemeenten.	€ 2.100.000	gemiddeld	50%	€1.050.000
Totaal: € 2.413.750					

Toelichting

Voor inzicht in de risico's van HLTsamen is in bovenstaande tabel de stand van zaken verwerkt per voorjaar 2023 en wordt vooruitgekeken naar de komende jaren.

Kengetallen

Recapitulatie kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote	5,41%	5,74%	4,39%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekke leningen	5,41%	5,74%	4,39%
Solvabiliteitsratio	7,48%	6,34%	9,76%
Structurele exploitatieruimte	0,79%	0,00%	-0,15%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de organisatie ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hier geldt: hoe lager, hoe beter. Overigens hanteert de VNG een signaalwaarde van 100%, waarboven waakzaamheid is geboden. Een netto schuldquote van hoger dan 130% is een indicatie voor een te hoge schuld.

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)		rekening 2022	begroting 2023	rekening 2023
Vaste schulden	+	0	0	0
Netto vlottende schuld	+	10.636	6.891	7.553
Overlopende passiva	+	250	500	527
Fin. activa (uitsluitend art. 36, d, e, f)*	-	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-	845	3.000	720
Liquide middelen	-	93	250	139
Overlopende activa	-	7.280	1.500	4.752
Totaal		2.668	2.641	2.469
Totale baten, excl. mutaties reserves		49.307	46.046	56.239
Netto schuldquote (netto schuld/baten)		5,41%	5,74%	4,39%

* Betreft art. 36 BBV

- d. uitzettingen in de Rijksschatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. uitzettingen in vorm van Nederlands schuld papier met rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. HLTsamen heeft geen leningen verstrekt.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)		rekening 2022	begroting 2023	rekening 2023
Vaste schulden	+	0	0	0
Netto vlottende schuld	+	10.636	6.891	7.553
Overlopende passiva	+	250	500	527
Fin. activa (uitsluitend art. 36, b,c,d,e,f)*	-	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-	845	3.000	720
Liquide middelen	-	93	250	139
Overlopende activa	-	7.280	1.500	4.752
Totaal		2.668	2.641	2.469
Totale baten, excl. mutaties reserves		49.307	46.046	56.239
Netto schuldquote (netto schuld/baten)		5,41%	5,74%	4,39%

* Betreft art. 36 BBV

b. leningen aan:

1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;
2. woningbouwcorporaties;
3. deelnemingen;
4. overige verbonden partijen;

c. overige langlopende leningen;

d. uitzettingen in de Rijksschatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

e. uitzettingen in vorm van Nederlands schuld papier met rentetypische looptijd van één jaar of langer;

f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen en in hoeverre de gemeente aan de financiële verplichtingen kan voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het eventuele resultaat uit het overzicht baten en lasten.

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1.000)	rekening 2022	begroting 2023	rekening 2023
Eigen vermogen	896	500	919
Balanstotaal	11.977	7.891	9.409
Solvabiliteit (ev/balanstotaal)	7,48%	6,34%	9,76%

3.6.4 Paragraaf Bedrijfsvoering

Onderdelen van de paragraaf bedrijfsvoering conform artikel 14 van het BBV is in deze jaarrekening ondergebracht in het programma Werkorganisatie HLTsamen. In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de rechtmatigheidsverantwoording van HLTsamen.

Totstandkoming rechtmatigheidsverantwoording (RMV); wat heeft de organisatie gedaan?

Inleiding

Als gevolg van een wijziging van de Gemeentewet legt de directie HLTsamen in de jaarrekening 2023 verantwoording af over de rechtmatige besteding van middelen met een rechtmatigheidsverantwoording (RMV). De wetswijziging beoogt hiermee een stimulans voor verbetering van de bedrijfsvoering. De verantwoording over rechtmatigheid wordt afgelegd door de directie HLTsamen, die daarvoor ook feitelijk verantwoordelijk is.

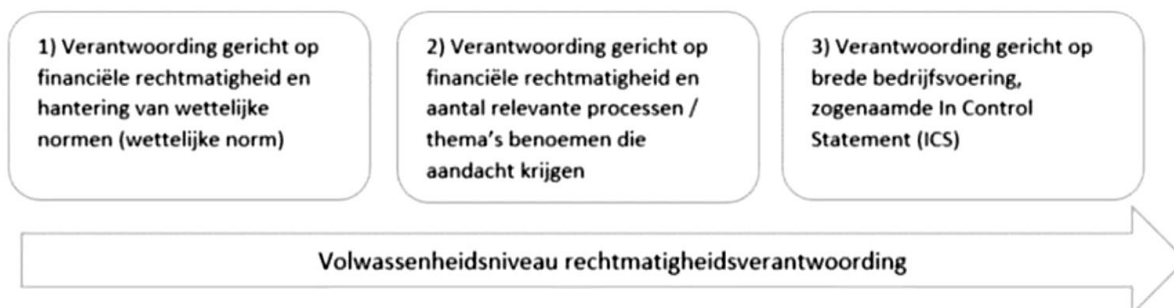
Waar voorgaande jaren de accountant een uitspraak deed over de rechtmatige besteding van middelen doet nu de directie HLTsamen, zelf deze uitspraak. De accountant controleert de getrouwheid van de RMV. Met andere woorden; is hetgeen in de RMV opgenomen juist en volledig?

Acties rechtmatigheidsverantwoording

In 2020 is HLTsamen (als werkorganisatie voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen) met de organisatie van het opstellen van de RMV binnen de gemeente. Vanaf 2020 zijn diverse stappen gezet. Onder andere:

1. Bepaald is dat de kritische processen hiervoor inkoop, betalen, personeel (inhuur) en subsidies zijn. Tot op heden is het voor het proces inkoop hierop aangepast. De overige processen volgen dit jaar.
2. Er is gestart met een 4-wekelijks Audit en Control overleg. Doel: om vanuit een overkoepelende blik de organisatorische beheersing qua rechtmatigheid binnen HLTsamen te bespreken.
Er is een programma "Verbeteren financiële sturing en beheersing" (Grip op Geld) opgezet.

In het derde kwartaal van 2023 heeft team audit en control een 'Plan van Aanpak Rechtmatigheidsverantwoording' opgesteld. Het plan van aanpak borduurt voort op de eerder gezette stappen en geeft de organisatie een realistisch ambitieniveau en actieplan voor het opstellen van de RMV voor 2023 met een doorkijk naar 2024. Voor 2023 is het ambitieniveau 1 bepaald.

De ambitie voor het volwassenheidsniveau van de rechtmatigheidsverantwoording voor 2024 moet nog worden bepaald.

In hoofdlijnen zijn in het 'Plan van Aanpak Rechtmatigheidsverantwoording' voor 2023 en verder de volgende acties bepaald:

1. Opstellen van de randvoorwaarden (bestuurlijk)	=> <i>Gerealiseerd</i>
2. Formaliseren van de kaders (bestuurlijk)	=> <i>Gerealiseerd</i>
3. Draagvlak creëren (ambtelijk)	=> <i>Gerealiseerd</i>
4. Opzetten en inbedden van beheersmaatregelen (ambtelijk)	=> <i>Opgestart</i>
5. Voorbereiden en opstellen van de RMV (ambtelijk)	=> <i>Gerealiseerd</i>

Hieronder staat toegelicht in hoeverre de acties zijn gerealiseerd. Ook staan hier de nodige acties voor 2024 en verder om tekortkomingen in de rechtmatigheid in de toekomst te voorkomen en het proces voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording te verbeteren.

Ad.1 en 2. Randvoorwaarden en kaders

In 2023 zijn de Financiële verordening 2023 (GW art. 212), Controleverordening 2023 (GW art. 213), en het normenkader geactualiseerd en vastgesteld.

Acties 2024

1. Het normenkader laten afslanken door kritisch te kijken of alleen wet- en regelgeving betrekking hebbend op financiële beheershandelingen is opgenomen;
2. Een separaat toetsingskader opstellen.

Ad.3. Draagvlak

Om draagvlak te creëren in de organisatie hebben vanuit team audit en control (Control en VIC) diverse activiteiten en begeleiding plaatsgevonden richting budgetbeheerders/budgethouders, management, team financiën, de besturen, en de auditcommissie van de raden.

Ad.4. Beheersmaatregelen

Zoals het begin van dit hoofdstuk vermeldt is het streven de processen inkoop, betalen, personeel (inhuur) en subsidies op orde te brengen. Dit is voor het proces inkoop uitgewerkt en tegelijk kan de naleving nog beter. Hierdoor kan de organisatie de accountant nog niet volledig aantonen dat de inkoop rechtmatig hebben plaatsgevonden. Gevolg is dat, om dat vast te stellen en aan te tonen, achteraf ter compensatie een gegevensgerichte controle (steekproef) uitgevoerd moet worden. Het streven is om de nodige gegevensgerichte controles af te bouwen. We willen toegroeien naar procesgerichte of zelfs systeemgerichte controle.

Acties 2024 en verder

1. Verder gaan met het opzetten en implementeren van kwaliteitsverbetering van de processen. Het opzetten van beheersmaatregelen wordt gefaciliteerd door team audit en control en het programma "grip op geld". De implementatie en zichtbare uitvoering van de beheersmaatregelen hoort bij de rol van de procesverantwoordelijken/teammanagers.

Ad.5. Opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording

2023 was het eerste jaar voor het opstellen van de RMV. Het is een groeiproces. Voor de organisatie was het zoeken naar welke informatie hiervoor nodig was en hoe dat het handigst, zoveel mogelijk gebruik makend van de bestaande bronnen, geïnventariseerd kon worden. Met de ervaringen over 2023 kan dit proces worden verbeterd.

Acties 2024 en verder

1. Verbeteren van het proces van het opstellen van de RMV (denk aan de rolverdeling teammanager/budgethouder, team financiën, team audit en control), wie vraagt wat bij wie, wanneer en wie stelt op);
2. De uitvraag in de organisatie en vorm van begeleiding/uitleg door team audit en control herzien, zodat het minder tijd vergt en tegelijk preciezere informatie oplevert

Interne beheersing rechtmatigheid; hoe staat het ermee?

Hieronder is per onderwerp aangegeven hoe het staat met de interne beheersing.

Processen

De externe accountant heeft in zijn managementletter over 2023 geen significante tekortkomingen geconstateerd. De belangrijkste aandachtspunten hebben betrekking op het inkoopproces. We hebben ten opzichte van vorig jaar opnieuw verbeteringen laten zien en bevindingen opgevolgd. Een onderdeel van deze verbetering volgt uit het traject "grip op geld", waardoor de verwachting is dat de verbetering zal doorzetten.

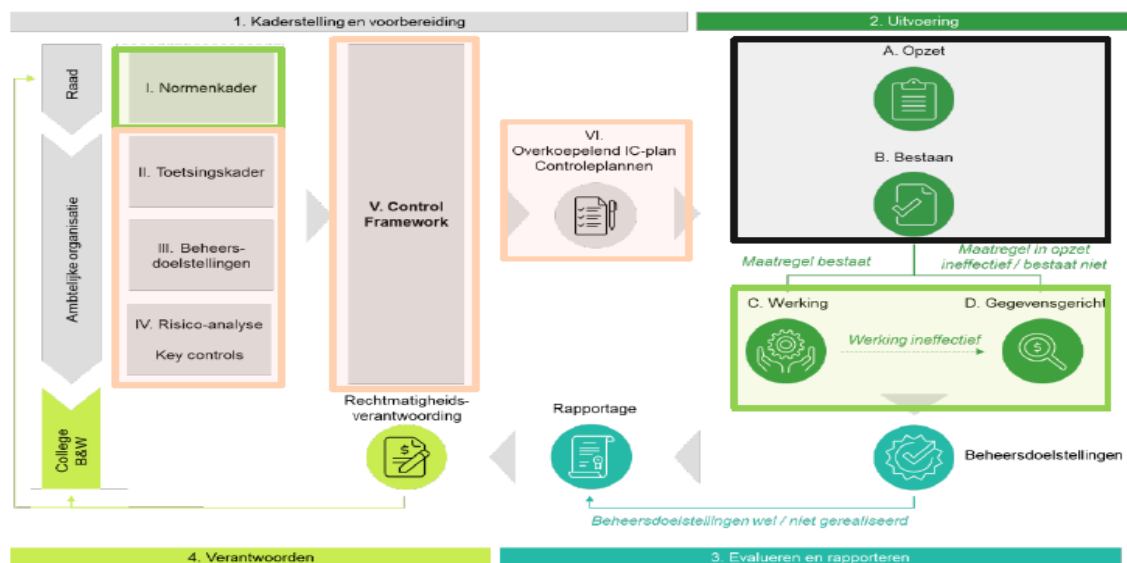
In het kader van "sturen en ontwikkelen" zijn bij het bespreken van de uitgevraagde informatie ook aandachts-/ontwikkelpunten binnen de processen opgehaald. Vanuit die aandachtspunten bestaan overigens geen vermoedens of constatering van onrechtmatigheden.

Actie 2024 en verder

1. Aandachtspunten vanuit de invalshoek “sturen en ontwikkelen” die niet binnen programma “grip op geld” vallen elders binnen de organisatie beleggen om gelijktijdig/daarna op te pakken.

Rechtmatigheidsverantwoording

De werkzaamheden die we konden oppakken hebben we in 2023 opgepakt. Deze waren gericht op de randvoorwaarden, kaders en detailwerkzaamheden voor het voorwaarden criterium (toegelicht in hoofdstuk 1). We hebben nog stappen te zetten met het uitwerken en structureel implementeren van het organisatie-brede control framework gezamenlijk met eerste en tweede lijn. Voor 2024 is het ook zaak tijdig aandacht te hebben voor de werkzaamheden ten aanzien van begrotings-, krediet-, en aanbestedings-rechtmatigheid.

Actie 2024 en verder

1. Door team audit en control uitwerken van het organisatie-brede control framework.
2. Tijdig aandacht voor de werkzaamheden ten aanzien van begrotings-, krediet-, en aanbestedingsrechtmatigheid

Risicomanagement

In 2023 is op basis van het volwassenheidsmodel voor risicomanagement gestart aan de volgende fase. Dit betreft het bevorderen van het risicobewustzijn en het opstellen van een kadernota risicomanagement. Voor het bevorderen van het risicobewustzijn is een risicospel ontwikkeld. Dit is gestart met een sessie met het management.

Het M&O-beleid (Misbruik en Oneigenlijk gebruik)

M&O-beleid is extern gericht. Het beoogt te voorkomen dat de inwoner, instelling of organisatie, die via de gemeente gebruik maakt van overheidsregelingen, ten onrechte uitkeringen of voorzieningen verkrijgt of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen betaalt;

- door het opzettelijk verstrekken van onjuiste/onvolledige gegevens (misbruik);
- door handelingen in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (oneigenlijk gebruik).

Interne regelingen vallen hier niet onder. Deze vallen wat betreft eventueel misbruik of oneigenlijk gebruik onder het gemeentelijke fraude- en integriteitsbeleid. Binnen HLTsamen is in 2023 geen Misbruik en Oneigenlijk gebruik onder het gemeentelijke fraude- en integriteitsbeleid geconstateerd.

Misbruik & Oneigenlijk gebruik-beleid (M&O) is met name relevant bij het domein Maatschappelijke Ondersteuning maar ook bij het opleggen van gemeentelijke belastingen, heffingen en leges. De uitvoering van het M&O-beleid is grotendeels belegd bij verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen). Deze taken vallen niet binnen de begroting van HLTsamen.

Fraude

In het kader van fraudepreventie is in 2023 een fraudepreventieprotocol vastgesteld. Hierin zijn een aantal acties voor 2023 opgenomen. In 2023 zijn geen fraudemeldingen binnengekomen.

Staatssteun

Team audit en control heeft uitvraag gedaan naar staatssteun. Er zijn geen signalen ontvangen om te vermoeden dat staatssteun is verleend. Dit is intern niet centraal getoetst. Voor 2024 is het zaak om het wie/wat/waar/wanneer inzake staatsteun en de toets hierop te beleggen zodat ook voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording deze informatie tijdig beschikbaar is.

Actie 2024

1. Beleggen van wie/wat/waar/wanneer inzake de opgave van staatsteun en de toets hierop ten behoeve van het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording.

3.6.5 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel de overheid transparanter en toegankelijker te maken. De wet bestaat uit twee onderdelen: passieve openbaarmaking en actieve openbaarmaking. In het kader van de inspanningsverplichting die gemeenten hebben maakt HLTsamen alle Woo-verzoeken en bijhorende documenten openbaar. Ook bereidt de organisatie zich voor op actieve openbaarmaking door aan te sluiten op de zogenoemde Woo-index. Begin 2023 is deze Woo-index in de plaats van de Woo-tool Platform open overheidsinformatie (PLOOI) gekomen. Nu de Woo-index staat, verwachten we dat het Rijk de verplichting voor de eerste fase snel zal bekendmaken middels een Koninklijk besluit. Aangezien we als HLTsamen in de pas van de Wet meelopen, zal dat het moment zijn waarop de een projectleider concreet aan de slag kan met het implementeren van dit onderdeel van de Woo. Het van 2023 naar 2024 overgehevelde budget wordt hiervoor ingezet.

Het aantal Woo-verzoeken is in 2022 en 2023 met meer dan de helft toegenomen. Om de Woo-verzoeken ook in de toekomst te kunnen blijven afhandelen, is de capaciteit die beschikbaar was voor de Woo-coördinator in 2023 uitgebreid. Daarnaast is het proces rondom de afhandeling van Woo-verzoeken verder verfijnd.

In het vierde kwartaal heeft een leverancier de opdracht gekregen Woo-portalen in te richten voor Hillegom, Lisse en Teylingen. Deze portalen zijn in de testfase gerealiseerd en worden begin 2024 opgeleverd.

De Wet open overheid vereist dat overheidsorganisaties de informatiehuishouding verder op orde brengen. De informatiehuishouding vormt de basis van zowel het actief als passief openbaar maken van informatie. Hiermee is dit onderdeel essentieel voor de verdere implementatie van de Woo. Dit onderdeel is ondergebracht in het project 'Samen, Digitaal, Transparant'.

4. Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de Balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting.

4.1 Balans

Balans

Bedragen € x 1.000

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
VASTE ACTIVA		
Materiële vaste activa		
• Investerings met een economisch nut		
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	2.704	2.717
<i>Overig</i>	250	286
<i>Vervoermiddelen</i>	843	756
	3.797	3.759
TOTAAL VASTE ACTIVA	3.797	3.759
VLOTTENDE ACTIVA		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
• Vorderingen op openbare lichamen	655	40
• Rekening-courantverhouding met het Rijk	38	792
• Overige vorderingen	27	13
	720	845
Liquide middelen		
• Liquide middelen (kas- en banksaldi)	139	93
	139	93
Overlopende activa		
• Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.752	7.280
	4.752	7.280
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	5.611	8.218
TOTAAL ACTIVA	9.409	11.977
PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
• Bestemmingsreserves	919	896
	919	896
Voorzieningen		
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	409	195
	409	195
TOTAAL VASTE PASSIVA	1.328	1.091
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden		
• Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	5.000
• Overige vlottende schulden	7.553	5.636
	7.553	10.636
Overlopende passiva		
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	527	222
• Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.	-0	28
	527	250
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	8.081	10.886
TOTAAL PASSIVA	9.409	11.977

4.2 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Personele kosten worden niet geactiveerd. Dus voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen.

Vaste activa

Waardering en afschrijving vaste activa

1. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair in maximaal 5 jaar afgeschreven.
2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
3. De materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs.
4. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,- worden in beginsel niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
5. Bij de waardering van de vaste activa worden bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.
6. Investeringskosten worden lineair afgeschreven.
7. Afschrijven van een investering beginnen in het jaar volgend op het jaar waarin het actief wordt opgeleverd.
8. Aan een investering wordt rente toegerekend over de boekwaarde op de eerste dag van het jaar. De rente wordt berekend met het omslagpercentage. Voor 2023 is dit 0%.
9. Bij het bepalen van de afschrijvingen wordt de componentenbenadering gehanteerd. De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waardeverloop van die delen. Per samenstellend deel kunnen de economische gebruiksduren namelijk verschillen.
10. Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut
 - Machines, apparaten en installaties

Hardware:	5 jaar
Software en randapparatuur:	3 - 5 jaar
Tractie:	7 jaar
Overige:	5 jaar
 - Overige materiële vaste activa

Inventarissen in gebouwen:	6 - 15 jaar
Aanpassing gebouw in pandig:	15 jaar

Het bestuur kan in bijzondere gevallen beargumenteerd afwijken van de bovenstaande afschrijvingstermijnen. Overige niet genoemde investeringen worden zo veel mogelijk volgens bovenstaande richtlijnen geactiveerd.

Financiële vaste activa

Eventuele leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten

De liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Onderscheid tussen reserves en voorzieningen

In het Besluit Begroting en Verantwoording is een onderscheid gemaakt tussen reserves en voorzieningen. De reserves worden weer onderscheiden in algemene reserve en bestemmingsreserves.

Algemene reserve : alle reserves, niet zijnde een bestemmingsreserve. Per 31 december 2023 is er geen algemene reserve gevormd.

Bestemmingsreserve : een reserve waaraan het bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven. Per 31 december 2019 is één bestemmingsreserve gevormd (Reserve Budgetoverhevelingen).

Voorziening : het bestuur besluit op 3 april 2023 tot het instellen van de voorziening Verlofsparen per 31 december 2022.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur, in overeenstemming met de algemeen aanvaarde grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen.

Rentetoerekening aan reserves

Aan reserves wordt geen rente toegerekend.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met betaalde aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Per 31 december zijn geen langlopende leningen opgenomen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.3 Toelichting op de balans

Vaste activa

De vaste activa worden onderscheiden in:

- A. Immateriële vaste activa: per 31 december 2023 heeft HLTsamen geen immateriële activa.
- B. Materiële vaste activa met een economisch nut: gronden en terreinen, gebouwen, weg- en waterbouwkundige werken, vervoermiddelen, machines en overige investeringen.
Per 31 december 2023 beschikt HLTsamen uitsluitend over vervoermiddelen, machines en overige investeringen. Het totaalbedrag in de eindbalans bedraagt € 3.797.132.
- C. Financiële vaste activa: dit zijn aandelen, deelnemingen en langlopende leningen(U/G).
Per 31 december 2023 heeft HLTsamen geen financiële vaste activa.

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2023	Investering	Des- investering	Afschrijvingen	Aflossingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Immateriële vaste activa							
kosten geldleningen	0	0	0	0	0	0	0
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0
Totaal immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa							
<i>Investerings met een economisch nut</i>							
Gronden en terreinen	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	0	0	0	0	0	0	0
Vervoermiddelen	756.093	286.330	0	199.150	0	0	843.272
Machines, apparaten en installaties	2.717.485	499.490	0	512.952	0	0	2.704.023
Overige investeringen	285.899	81.529	0	117.591	0	0	249.836
	3.759.477	867.348	0	829.694	0	0	3.797.132
Financiële vaste activa							
Overige langlopende leningen u/g	0	0	0	0	0	0	0
Ov. uitzettingen	0	0	0	0	0	0	0
Totaal financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	3.759.477	867.348	0	829.694	0	0	3.797.132

In 2023 is voor een totaalbedrag van ruim € 867.348 geïnvesteerd. De voornaamste investeringen staan hieronder vermeld.

Materiële vaste activa

De investeringen in vervoermiddelen betreffen:

Kiepwagen 25t Daf 09-BVT-6	229.606
Volkswagen Bedrijfswagen Transporter VVL-57-H	40.299
Diversen	16.425
	286.330

De investeringen in machines, apparaten en installaties betreffen:

Front-End Devices	290.431
Wifi HLT samen	111.888
Centrale Infrastructuur	64.721
Minishovel	32.450
	499.490

De overige investeringen met economisch nut betreffen:

Vervangen bureaus	59.017
Vervangen bueaustoelen	22.511
	81.528

Flottende activa

Uitzettingen met rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Het debiteurensaldo betreffende openbare lichamen bedraagt per 31 december 2023 € 655.471. In dit saldo zijn niet de nog te factureren aanvullende gemeentelijke bijdragen opgenomen. Deze komen tot uiting in de overlopende activa.

Het debiteurensaldo betreffende de overige vorderingen per 31 december 2023 bedraagt in totaal € 26.948. Ten tijde van de opstelling van deze jaarrekening stond hiervan nog € 19.913 open.

Schatkistbankieren

In december 2013 is de regelgeving omtrent het schatkistbankieren ingegaan. In deze jaarrekening wordt verslag gedaan over de uitvoering van het schatkistbankieren conform art 52c van het BBV. Het bedrag dat gemiddeld over een kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden (drempelbedrag) bedraagt voor 2023 € 1.000.000. In onderstaande tabel is aangegeven welke bedragen gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist zijn gehouden.

Drempelbedrag schatkistbankieren	2023
Lasten begroting 2023	46.046.100
Maximaal toegestaan drempelbedrag	1.000.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 1e kwartaal	179.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 2e kwartaal	172.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 3e kwartaal	197.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 4e kwartaal	184.000

Per 31 december 2023 stond € 37.997 gestald bij de schatkist.

Overlopende activa

De naar 2024 overlopende activa ad € 4.752.012 betreffen:

Overige nog te ontvangen posten	72.669
Diverse vooruitbetaalde facturen	871.172
Te betalen kosten door gemeenten	3.808.171
	<u>4.752.012</u>

Liquide middelen

Per 31 december 2023 bedroegen de banksaldi als volgt:

BNG-hoofdrekening	137.861
Rabobank	<u>1.079</u>
Totaal	<u>138.941</u>

PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Reserve budgetoverhevelingen. Per 31 december 2023 bedraagt het saldo € 918.736.

Reserve	Stand per 1-1-2023	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2023
Overhevelingen	896.167	918.736	896.167	918.736

De bestemmingsreserve overhevelingen is gevormd door:

Budget Wet open overheid	235.795
Budget Gemeentelijke communicatie Hillegom	75.000
Budget Programma Privacy en informatieveiligheid	25.561
Budget Sturing kostenbeheersing sociaal domein	27.819
Budget Financiële sturing en beheersing	64.233
Budget Transitieperiode Omgevingswet	403.379
Budget Digitaal stelsel	86.949
	<u>918.736</u>

De Reserve budgetoverhevelingen is alleen voor de overheveling van budgetten van het afgelopen dienstjaar naar het nieuwe dienstjaar.

Voorzieningen

Onder de categorie voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's is de voorziening opgenomen voor het verlofsparen.

Voorziening	Stand per 1-1-2023	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2023
Verlofsparen	195.127	213.854	0	408.981

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Per 31 december 2023 had HLTsamen geen langlopende leningen.

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De netto vlottende schulden worden onderscheiden in kasgeldleningen en overige schulden.

Per 31 december 2023 had HLTsamen geen kasgeldlening.

De overige netto vlottende schulden per 31 december 2023 bedragen € 7.553.455.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bedragen in totaal € 527.329. Deze bestaan uit diverse nog te betalen bedragen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeenschappelijke regeling is verplichtingen aangaan met meerdere leveranciers. De opdrachten met een contractwaarde boven de Europese aanbestedingsdrempel bedroeg per eind 2023 circa € 2,8 mln.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen	per 31 december 2023
<u>ICT:</u>	
Applicaties, telecom etc.	2.042.911
<u>Facilitair:</u>	
Beveiliging	77.000
Hygiëne/schoonmaakartikelen	30.000
Inzamel/afvoer reststoffen en papiervernietiging	30.000
Postbezorging	50.000
Schoonmaak	282.000
Schoonmaak speciaal	40.000
Verzekeringen	172.000
Warme dranken	83.000
Totaal niet in de balans opgenomen verplichtingen	2.806.911

4.4 Overzicht van baten en lasten BBV

Onderstaand overzicht van baten en lasten 2023 overeenkomstig het Besluit begroting en verantwoording.

bedragen x€ 1.000

	Realisatie 2022			Bijgestelde begroot 2023			Realisatie 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1	21.624	19.842	1.782	24.092	25.078	-986	25.380	27.696	-2.317
Subtotaal programma's	21.624	19.842	1.782	24.092	25.078	-986	25.380	27.696	-2.317
Overhead	27.710	29.465	-1.755	27.256	26.101	1.155	30.836	28.543	2.293
Subtotaal overig	27.710	29.465	-1.755	27.256	26.101	1.155	30.836	28.543	2.293
Resultaat voor mutatie reserves	49.334	49.307	27	51.348	51.179	169	56.216	56.239	-23
Toevoeging reserves	896	-	896	-	-	-	919	-	919
Onttrekking reserves	-	923	-923	-896	-	-896	-896	-	-896
Subtotaal mutaties reserves	896	923	-27	-896	-	-896	23	-	23
Resultaat na mutaties reserves	50.230	50.230	-	50.452	51.179	-727	56.239	56.239	0

4.5 Overzicht van baten en lasten 2023 en de toelichting

De primaire begroting van HLTsamen voor 2023 bedraagt 46 miljoen. Na het vaststellen van de primaire begroting is de begroting bijgesteld. In de bijgestelde begroting 2023 is de 1^e begrotingswijziging 2023, de budgetoverheveling van de vastgestelde de jaarrekening 2022 en de tussenrapportage 2023 verwerkt. De bijgestelde begroting 2023 voor aanvang van de jaarstukken bedraagt 51,2 miljoen.

De begroting van HLTsamen bestaat voor 80% uit personeelskosten. De overige 20% wordt besteed aan verschillende materiele uitgaven, daarbij worden de volgende rubrieken toegepast; Personeelsgerelateerde kosten, Informatisering en automatisering, Huisvesting en facilitaire kosten, Overige bedrijfsvoeringskosten en Reserve mutaties. Onder de verschillende rubrieken liggen verschillende budgetten ten grondslag.

Staat van baten en lasten		Rekening 2022	Primitieve Begroting 2023	Begroting 2023 na bijstelling turap 2023	Realisatie t/m 31-12-2023	Restant
Rubriek	LASTEN					
A	Personeelskosten	40.210.728	36.880.497	41.381.894	46.373.770	-4.991.876
B	Personeelsgerelateerde kosten	2.128.852	1.006.656	1.561.079	1.658.187	-97.108
C	Informatisering en automatisering	3.963.936	4.618.424	4.752.000	4.488.481	263.519
D	Huisvesting en facilitaire kosten	1.754.572	1.757.353	1.860.256	1.803.252	57.004
E	Overige bedrijfsvoeringskosten	1.276.036	1.783.170	1.792.699	1.892.915	-100.216
F	Reserve mutatie	896.167	0	-896.167	22.569	-918.736
	TOTAAL LASTEN	50.230.291	46.046.100	50.451.761	56.239.174	-5.787.413
	BATEN					
G	Bijdrage dienstverlening ISD	-298.132	-361.245	-346.245	-355.492	9.247
H	Bijdragen derden overig	-513.340	0	-208.429	-605.743	397.314
I	Verhaalbare kosten gemeenten	-1.207.347	0	-24.115	-3.705.235	3.681.120
J	Verhaalbare kosten crisisorganisatie	-1.812.039	0	0	-2.858.503	2.858.503
K	Bijdrage dienstverlening Hillegom	-10.600.984	-10.900.601	-12.183.000	-11.720.227	-462.773
L	Bijdrage dienstverlening Lisse	-13.738.910	-13.552.887	-15.368.395	-14.823.543	-544.852
M	Bijdrage dienstverlening Teylingen	-21.136.374	-21.231.367	-23.049.056	-22.170.431	-878.625
N	Reserve mutatie	-923.165	0	0	0	0
	TOTAAL BATEN	-50.230.291	-46.046.100	-51.179.240	-56.239.174	5.059.934
	SALDO VAN BATEN EN LASTEN		0	-727.479	0	-727.479

*een verklaring van de verschillen per gemeenten is nader toegelicht onder rubriek KLM bijdrage dienstverlening (pagina 38). Hierin is de uitkering van het resultaat van 1,9 miljoen ook opgenomen.

Financieel resultaat 2023 HLTsamen

Het bedrijfsresultaat 2023 HLTsamen bedraagt € 1,8 miljoen na budgetoverheveling en is uitgekeerd aan de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen. In de tussenrapportage 2023 is positief resultaat begroot van € 0,7 miljoen door bijstelling van enkele materiele budgetten. Het resultaat bij de jaarrekening is € 1,1 miljoen hoger. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de salaris en inhuurkosten per saldo € 0,5 miljoen lager uitvallen dan de prognose. Daarnaast is het resultaat tot stand gekomen doordat er meer dekkingsmiddelen zijn voor de personeelskosten dan begroot. In de tussenrapportage 2023 is het bestuur hierover geïnformeerd.

In onderstaande toelichting worden de verschillen voor zowel de baten en de lasten verklaard. De verschillen hebben betrekking op de ramingen na het vaststellen van de Tussenrapportage 2023 en de gerealiseerde baten en lasten over het jaar 2023.

Toelichting Baten en Lasten per rubriek

In deze paragraaf worden voor de lasten en de baten per rubriek de belangrijkste afwijkingen van de realisatie op basis van de financiële- en salarisadministratie ten opzichte van de begroting toegelicht. Hierbij is als uitgangspunt genomen de vastgestelde (bijgestelde) begroting.

LASTEN

A. Personeelslasten

De personeelskosten laten een overschrijding zien van € 5 miljoen euro, echter staan hier dekkingsmiddelen tegenover die zijn gepresenteerd onder de baten (verhaalbare kosten en verhaalbare kosten crisisorganisatie). Hierdoor is feitelijk geen sprake van een overschrijding. In de behandeling van de tussenrapportage zijn de dekkingsmiddelen niet apart gepresenteerd onder de baten, maar meegenomen in de beoordeling van de budgetuitputting van de personeelslasten. In de tussenrapportage en laatste kwartaalrapportage is het bestuur geïnformeerd dat nog niet alle dekkingsmiddelen in beeld waren. In laatste kwartaal van 2023 zijn de resterende dekkingsmiddelen in beeld gebracht. Deze dekkingsmiddelen worden nader toegelicht onder rubriek en I en J.

B. Personeel gerelateerde lasten

Voor personeel gerelateerde kosten is € 97.000 meer uitgegeven dan begroot.

Personeelsgerelateerde kosten	Bedrag	Voor- of nadeel
Werving en selectie	116.000	N
Opleidingsbudget	30.000	N
Wet Banenafpraak	-105.000	V
Kosten bedrijfsarts	29.000	N
Overige personeel gerelateerde kosten	27.000	N
Totaal verschillen personeel gerelateerde kosten	97.000	N

Werving en selectie

Er zijn meer vacatures die lastiger in te vullen zijn. De arbeidsmarkt is krap dus we moeten meer kosten maken om nieuwe collega's te bereiken. Daarnaast is er een veroudering van het personeel, waardoor er steeds meer functies opnieuw ingevuld moeten worden omdat collega's met pensioen gaan. Hogere inzet voor werving en selectie heeft geleid tot een overschrijding van € 116.000.

Opleidingsbudget

In de tussentijdse rapportage was de verwachting dat het centrale opleidingsbudget, zoals opgenomen in de primaire begroting niet volledig besteed wordt. Bij de jaarverantwoording blijkt dat de neerwaartse bijstelling in de tussenrapportage met € 30.000 te hoog is geweest.

Wet Banenafsprak

De wet Banenafsprak en Quotum arbeidsbeperkten houdt in dat werkgevers een bepaald percentage banen aan mensen met een ziekte of handicap moet geven. Het quotumpercentage is leidend voor het aantal te realiseren banen. Voor 2023 zouden dit voor HLTsamen 16,6 banen (á 25,5 uur) betekenen. We zetten de beschikbare middelen zo goed mogelijk in om extra banen te creëren en teams te ondersteunen waar nodig met bijvoorbeeld de inzet van een jobcoach.

In 2023 hebben we in totaal 12,6 fte banen gerealiseerd voor mensen met een arbeidsbeperking, die vallen onder de doelgroep Banenafsprak. Binnen HLTsamen werken 31-12-2023 14 mensen die aan deze indicatie voldoen. 1 medewerker heeft de dienst medio 2023 verlaten. Een aantal anderen zijn ingestroomd. We hebben ten opzichte van 2022 een groei doorgemaakt van ruim 3 fte. We hadden in 2023 een grotere groei willen realiseren, waardoor het budget niet volledig is besteed in 2023. Komende jaren werken we aan verdere groei, zodat we aan de wettelijke opgave kunnen voldoen.

Kosten bedrijfsarts

Door hoog ziekteverzuim van medewerkers, zijn er hogere kosten van de bedrijfsarts. Daarnaast wordt er meer aanspraak gemaakt op de bedrijfszorg d.m.v. HSK screening en psychische interventies, arbeidsfysiotherapie, werkplek Check-up.

Overige personeelgerelateerde kosten

Binnen het onderdeel overige personeelgerelateerde kosten is een overschrijding van € 27.000.

C. Informatisering en automatisering

Voor de rubriek informatisering en automatisering is € 263.000 minder uitgegeven dan begroot. Onder onderstaande tabel worden de verschillen nader toegelicht.

Informatisering en automatisering	Bedrag	Voor- of nadeel
Project Aanpak	117.000	N
Wet open overheid	-236.000	V
Digitaal stelsel omgevingswet	-87.000	V
Overige verschillen	-57.000	V
Totaal verschillen informatisering en automatisering	-263.000	V

Project Aanpak

In 2023 is HLTsamen bezig geweest met het ontwikkelen van de werkmethode AANPAK, ondersteund door een zelfgebouwde applicatie. Doel hiervan is inzicht te geven in de werkdruk, en een koppeling te maken tussen de HLT opdrachten en de activiteiten die op de werkvloer uitgevoerd worden.

Voor het bouwen van de applicatie hebben we gebruik gemaakt van inhuur. Deze inhuur is in de loop van 2023 geïntensiveerd, omdat de voor het bouwen van de applicatie benodigde expertise niet beschikbaar is binnen HLT. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 117.000.

Wet open overheid

Als gevolg van de Wet open overheid is in juni 2023 door het Rijk vastgelegd dat gemeenten verplicht een eigen portaal hebben voor de overheidsinformatie. In 2023 is dit in gang gezet en de portalen voor onze gemeenten staan in de test-omgeving gereed. De rijksmiddelen zijn nog niet volledig besteed in 2023. € 236.000 is overgebleven in 2023. In 2024 wordt verder invulling gegeven aan de verdere invoering van de Wet open overheid. Voorgesteld om dit budget over te hevelen.

Digitaal stelsel omgevingswet

De overheveling van 2022 naar 2023 is nog niet volledig besteed. In 2023 is € 87.000 overgebleven. Voorgesteld wordt om het restantbudget over te hevelen naar 2024. Voor de inrichting van het DSO zijn nog een aantal aanpassingen nodig in 2024.

Overige verschillen

Binnen de verschillende budgetten van informatisering en automatisering zijn nog de nodige kleine verschillen. Per saldo geven deze budgetten een voordeel van € 57.000.

D. Huisvesting en facilitaire zaken

De rubriek huisvesting en facilitaire zaken laat een voordeel zien van € 57.000. Dit wordt met name gerealiseerd door een voordeel op het budget voor abonnementen. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat per abuis kosten over 2023 zijn verantwoord in 2022. Daarnaast zijn in 2023 enkele abonnement gestopt waardoor de kosten lager zijn uitgevallen.

E. Overige bedrijfsvoeringskosten

Voor de rubriek overige bedrijfsvoeringskosten is € 100.000 meer uitgegeven dan begroot. Onder onderstaande tabel worden de verschillen nader toegelicht.

Overige bedrijfsvoeringskosten	Bedrag	Voor- of nadeel
Project Regionaal overleg Duin en Bollenstreek	336.000	N
Noodopvang vluchtelingen	411.000	N
Extra overhead	-546.000	V
Vic werkzaamheden	-23.000	V
Omzetbelasting	-30.000	V
Overige verschillen	-48.000	V
Totaal verschillen overige bedrijfsvoeringkosten	100.000	N

Project Regionaal overleg D&B

We werken in de Duin- en Bollenstreek regionaal samen aan een aantal grote opgaven. De gezamenlijke ambitie is verwoord in de "Uitvoeringsagenda Duin en Bollenstreek". De vijf samenwerkende gemeenten in de Duin en Bollenstreek hebben rondom de implementatie van de uitvoeringsagenda de krachten gebundeld en een gezamenlijk kernteam.

In dit verband is van belang te vermelden dat ten aanzien van de kostenverdeling over de vijf gemeenten de colleges overeenstemming hebben bereikt over een verdeelsleutel op basis van inwonertal (Behoudens de kosten van de ingehuurdde kwartiermaker. De kosten daarvan worden gelijkmatig gedragen door de samenwerkende gemeenten i.c. elke gemeente 20% van de kosten). De kosten van het kernteam worden vastgelegd in de administratie van HLTsamen en doorbelast naar de 5 gemeenten. In de tussenrapportage 2023 is toegelicht dat de kosten nog niet konden worden geraamd in de begroting van HLTsamen. Hierdoor is een zowel een overschrijding aan de lasten als baten kant van €336.000.

Noodopvang van vluchtelingen

In de tussenrapportage is toegelicht dat op dat moment nog geen prognose beschikbaar was om de kosten voor noodopvang vluchtelingen op te nemen in de begroting van HLTsamen. Naast personele inzet zijn ook overige kosten gemaakt voor het opvangen van vluchtelingen. Deze kosten zijn opgenomen onder deze rubriek. Deze kosten worden gedekt door Hillegom, Lisse en Teylingen in de vorm van de specifieke uitkering (SPUK) opvang ontheemden. Dit zorgt voor zowel een overschrijding aan de lasten als baten van de exploitatie.

Extra overhead

In de tussenrapportage 2023 is reeds toegelicht dat in 2023 meerkosten zijn gemaakt voor de personele inzet op bedrijfsvoering als gevolg van vacatures en verzuim. In de tussenrapportage is toegelicht dat het overhead budget dienst als dekking om deze meerkosten op te vangen.

Vic werkzaamheden

In 2023 is HLTsamen een nieuwe samenwerking gestart om de vic werkzaamheden voor HLTsamen en de 3 gemeente uit te voeren. De partij die deze werkzaamheden uitvoert is later in het jaar gestart, waardoor het budget niet volledig is besteed.

Omzetbelasting

De belastingdienst heeft een regulier onderzoek uitgevoerd naar de aangifte omzetbelasting over 2017. Dit heeft ertoe geleid dat HLTsamen in 2023 € 30.000 heeft terugontvangen.

Overige verschillen

Binnen de verschillende budgetten van overige bedrijfsvoeringskosten zijn nog de nodige kleine verschillen. Per saldo geven deze budgetten een voordeel van € 48.000.

F. Reserve mutaties

De overhevelingen naar 2024 hebben alleen betrekking op incidentele taken waarvoor de gemeenten incidentele middelen beschikbaar hebben gesteld. De taken zijn in 2023 gedeeltelijk uitgevoerd. Aan het bestuur wordt voorgesteld een totaalbedrag van € 918.736 in de reserve Budgetoverhevelingen te storten. De voorgestelde budgetoverhevelingen worden nader toegelicht in bijlage 2 van de jaarrekening.

BATEN

G. Bijdrage dienstverlening ISD

De bijdrage van de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) komt nagenoeg overeen met de begrote bijdrage.

H. Bijdrage derden overig

Het gerealiseerde voordeel op rubriek 'Bijdrage derden overig' van € 397.000 wordt met name gerealiseerd, door de inkomsten die worden ontvangen voor het project regionaal overleg D&B. In de tussenrapportage 2023 is toegelicht dat de kosten nog niet konden worden geraamd in de begroting van HLTsamen. Hierdoor is, zoals toegelicht onder de lasten, zowel een overschrijding aan de lasten als baten kant van €336.000. Daarnaast is ook een extra inkomst gerealiseerd door de verkoop van voertuigen (34.000). Tot slot zijn enkele overige inkomsten gerealiseerd van per saldo € 27.000.

I. Verhaalbare kosten gemeenten

In het afgelopen jaar heeft HLTsamen meer personele kosten kunnen dekken vanuit Projectbudgetten en adviesbudgetten. Deze posten worden normaliter niet begroot. In de behandeling van de tussenrapportage zijn de dekkingsmiddelen niet apart gepresenteerd onder de baten, maar meegenomen in de beoordeling van de budgetuitputting van de personeelslasten. In de tussenrapportage en laatste kwartaalrapportage is het bestuur geïnformeerd dat nog niet alle dekkingsmiddelen in beeld waren. In laatste kwartaal van 2023 zijn de resterende kosten die verhaalbaar zijn in beeld gebracht. De volgende kosten zijn verhaald bij de gemeenten.

Verhaalbare kosten gemeenten	Bedrag
Doorbelasting uren naar fysieke projecten	1.153.679
Werkzaamheden rond verkiezingen	115.121
Polenloket	24.553
Doorbelasting personele inzet gedekt door rijksmiddelen	801.427
Doorbelasting inhuurkosten	862.331
Interne doorbelastingen	704.158
Overige verrekeningen	43.966
Totaal verhaalbare kosten	3.705.235

J. Verhaalbare kosten crisisorganisatie

In de tussenrapportage is toegelicht dat nog geen prognose beschikbaar was om de kosten voor noodopvang vluchtelingen op te nemen in de begroting van HLTsamen. De totale kosten van 2,8 miljoen zijn verhaald bij de gemeente. Binnen de begroting van de gemeente Hillegom, Lisse en

Teylingen worden deze kosten gedekt in de vorm van de specifieke uitkering (SPUK) opvang ontheemden. Dit zorgt voor zowel een overschrijding aan de lasten als baten van de exploitatie.

K.L.M. Bijdrage dienstverlening Hillegom, Lisse en Teylingen

De totale gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2023 € 48,7 miljoen, waarvan € 44,1 miljoen voor reguliere taken en € 4,6 miljoen voor nieuwe taken. In de begroting is rekening gehouden met een bijdrage van € 50,6 miljoen. De gemeenten hebben de bijdrage ook betaald door middel van een voorschot. Dit betekent dat de gemeenten per saldo € 1,9 miljoen terugontvangen van HLTsamen.

Voor de nieuwe taken krijgen de gemeenten per saldo € 71.000 terug. Conform besluitvorming worden nieuwe taken op basis van werkelijke kosten afgerekend. Tot slot hebben de gemeenten een deel van de bijdrage terugontvangen als gevolg van een positief resultaat. Nadat alle kosten, verrekeningen en inkomsten onder elkaar zijn gezet, resteert er een saldo van ongeveer € 1,8 miljoen.

In onderstaande tabel is een verklaring van de bijdrage per gemeente gepresenteerd. In bijlage 5 'Financiële bijdrage 2023 deelnemende gemeenten' van de jaarrekening is de afrekening van de gemeenten nader gespecificeerd.

Bijdragen gemeenten HLTsamen	Hillegom	Lisse	Teylingen	Totaal
Regulier bijdrage HLTsamen	10.705.255	12.603.151	20.752.397	44.060.803
Bijdrage nieuwe taken	1.014.972	2.220.392	1.418.034	4.653.398
Totale bijdrage gemeente 2023	11.720.227	14.823.543	22.170.431	48.714.201
Bijdrage begroot	12.183.000	15.368.395	23.049.056	50.600.451
Te verklaren bijdrage 2023	-462.773	-544.852	-878.625	-1.886.250
Afrekening nieuwe taken	-11.806	161.923	-78.608	71.509
Afrekening resultaat 2023 HLT samen	474.579	382.929	957.233	1.814.741
Afrekening gemeenten	-462.773	-544.852	-878.625	-1.886.250

4.6 Incidenteel en structureel beeld

De incidentele baten en lasten 2023 betreffen een aantal taken die HLTsamen voor de gemeenten uitvoert. Het overgrote deel van deze taken zijn structureel van aard en zijn derhalve niet in het overzicht meegenomen. De onderstaande taken bestaan uit implementatie werkzaamheden, die eenmaal gerealiseerd, daarna niet meer terugkomen.

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2023 na Slotwijziging	Realisatie 2023
Noodopvang vluchtelingen	0	2.859
Storting reserve: Digitaal stelsel omgevingswet	0	87
Storting reserve: Communicatie Hillegom	0	75
Storting reserve: Wet open overheid	0	236
Storting reserve: Bezuinigingsopgave domein MO	0	28
Storting reserve: Implementatie omgevingswet	0	403
Storting reserve: Financiële sturing en beheersing	0	64
Storting reserve: Privacy en informatieveiligheid	0	26
Datagedreven sturing	110	110
Implementatie omgevingswet	144	144
Digitaal stelsel omgevingswet	227	140
Mobiliteit	311	311
Legalisatieonderzoeken	90	90
Bedrijfskleding en bodyscans	15	15
Onttrekking reserve: Datagedreven sturing	-110	-110
Onttrekking reserve: Implementatie omgevingswet	-144	-144
Onttrekking reserve: Digitaal stelsel omgevingswet	-227	-140
Onttrekking reserve: Mobiliteit	-311	-311
Onttrekking reserve: Legalisatieonderzoeken	-90	-90
Onttrekking reserve: bedrijfskleding en bodyscans	-15	-15
Totaal lasten	0	3.778
Bijdrage Hillegom/Lisse/Teylingen	0	3.778
Totaal baten	0	3.778
Totaal lasten - baten	0	0

Structureel evenwicht.

De toezichthouder (provincie) ziet toe op het structureel evenwicht. Structureel in evenwicht zijn betekent dat na eliminatie van de incidentele posten de lasten gedekt kunnen worden met baten (structurele lasten worden gedekt met structurele baten).

Op basis van onderstaand overzicht wordt getoond dat de Jaarrekening 2023, conform de uitgangspunten van de BBV, structureel in evenwicht is.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2023 (na wijzigingen)	Realisatie 2023
Resultaat*	-727	0
Totaal incidentele baten en lasten excl. reserves	897	3.669
Incidentele Bijdrage Hillegom/Lisse/Teylingen	0	3.778
Totaal structurele baten en lasten voor reserves	170	-109
Totaal saldo incidentele toevoegingen reserves	0	919
Totaal saldo incidentele onttrekkingen reserves	-897	-810
Totaal structurele baten en lasten na reserves	-727	0

*Resultaat is in de realisatie al afgerekend met de gemeenten.

4.7 Wet normering topinkomens

In onderstaand overzicht staan de topfunctionarissen van de werkorganisatie HLTsamen opgenomen. Op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT) moeten inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak openbaar gemaakt worden.

De topfunctionarissen zijn in dienst bij de volgende WNT-instellingen: gemeente Hillegom, Lisse en Teylingen. De topfunctionarissen ontvangen geen inkomen vanuit de werkorganisatie HLTsamen, maar vanuit de gemeente waar ze in dienst zijn. Er is ook geen sprake van onverschuldigde betalingen aan de topfunctionarissen binnen de betreffende gemeente.

Hillegom	A. van Erk	A. de Jong	C. Baauw	M. Witkamp
	Bestuurder HLTsamen	Bestuurder HLTsamen	Directeur HLTsamen	Directeur HLTsamen
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 30/06	01/09 – 31/12
Dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee	Nee

Lisse	L. Spruit	J. Langeveld	E. Prins
	Bestuurder HLTsamen	Bestuurder HLTsamen	Directeur HLTsamen
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee

Teylingen	C. Breuer	M.E.I. Volten	J.F.A. Tomassen
	Bestuurder HLTsamen	Bestuurder HLTsamen	Directeur HLTsamen
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Dienstbetrekking?	Nee	Nee	Nee

In 2023 zijn geen topfunctionarissen conform WNT-wetgeving ingehuurd.

4.8 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid directie werkorganisatie HLTsamen

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht directie werkorganisatie HLTsamen toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting (op programmaniveau), verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het bestuur op 4 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het bestuur bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op **€ 1.124.783**

Bevinding

De directie is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens en conform artikel 14 van de financiële verordening. Een uitzondering betreft één begrotingsoverschrijding op een investeringskrediet.

De geconstateerde afwijking betreft¹:

Begrotingsonrechtmatigheid € 0

De begrotingsonrechtmatigheid betreft voor € 5.787.000 een overschrijding van de lasten. Uitgangspunt is dat dit als 'formeel onrechtmatig' wordt beschouwd. Echter conform de *Financiële verordening gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie HLTsamen 2023 artikel 14 lid 4a* wordt de overschrijding als rechtmatig aangemerkt. Er is sprake van direct gerelateerde inkomsten die de overschrijding compenseren. De overschrijding is hoofdstuk 4.5 in de jaarrekening toegelicht en wordt derhalve hier en in de paragraaf bedrijfsvoering niet nader toegelicht.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

In deze paragraaf heeft de directie ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

¹ De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door het bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen het bestuur en de directie kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

5. Bijlagen

Bijlage 1. Staat van kredieten 2023

Hieronder treft u aan het overzicht van alle investeringen die in 2023 zijn uitgevoerd en welke kosten in 2023 daarvoor zijn gemaakt. Daarnaast vindt u de kredieten welke nog doorlopen in 2024. Dit overzicht is voor de leesbaarheid opgesplitst in drie groepen, I&A, Facilitaire Zaken en de Serviceteams Teylingen en Buitendienst Lisse.

Investeringen I&A HLT						
Krediet naam	Totaal krediet	Start investering	Uitgegeven t/m 2022	Uitgegeven 2023	Krediet restant per 31-12-2023	Afsluiten per 31-12-2023
AUT_Vervanging UPS ICT-ruimte Lisse 2022	9.636	2022	9.636	0	0	Afsluiten
AUT_Front-End Devices 2022	250.000	2022	207.009	42.972	19	Afsluiten
AUT_Centrale Infrastructuur 2021	1.500.000	2021	1.178.464	64.721	256.815	Overhevelen
AUT_Vervanging UPS ICT-ruimte Hillegom 2023	9.500	2023		0	9.500	Overhevelen
AUT_Front-End Devices 2023	250.000	2023		247.459	2.541	Afsluiten
AUT_Wifi_HLTsamen	80.000	2023		111.888	-31.888	Afsluiten
	2.099.136		1.395.109	467.040	236.987	

Investeringen Facilitaire zaken HLT						
Krediet naam	Totaal krediet	Start investering	Uitgegeven t/m 2022	Uitgegeven 2023	Krediet restant per 31-12-2023	Afsluiten per 31-12-2023
FAC_Vervangen tractie, electro scooters	16.000	2019	11.000	0	5.000	Overhevelen
FZO_Beviliging locatie Voorhout	9.290	2019	9.290	0	0	Afsluiten
Vervangen bureaustoelen 2020	75.000	2019	52.489	22.511	0	Afsluiten
FZO_Aanpassing balie locatie Voorhout 2020	0	2020	0	0	0	Afsluiten
FZO_Vervangen bureau's 2021	25.000	2021	0	25.000	0	Afsluiten
FZI_Verv. airco ICT-ruimte locatie Teylingen 2023	15.000	2023		0	15.000	Overhevelen
Verv. Toegangscontrole systeem BC VHT 2023	20.000	2023		0	20.000	Overhevelen
Verv. keuken, keukeninrichting incl.app. Werf 2022	15.000	2022	0	0	15.000	Overhevelen
Verv. Vloerbedekking locatie div. locaties 2022	15.000	2022	0	0	15.000	Overhevelen
FZV_Verv. E-Up Hatchback GH-003-N Teylingen 2022	30.000	2022	0	0	30.000	Overhevelen
FZO_Vervangen bureau's 2022	55.000	2022	0	34.017	20.983	Overhevelen
Verv. Vloerbedekking locatie div.locaties 2023	15.000	2023		0	15.000	Overhevelen
Geluidsapparatuur div. locaties	15.000	2023		0	15.000	Overhevelen
FZV_Verv.Dienstauto Opel Karl, KS-782-G 2023	30.000	2023		0	30.000	Overhevelen
FZV_Verv. Dienstauto VW E-UP, Z-ZGT-71 2023	30.000	2023		0	30.000	Overhevelen
FZV_Verv. Kangoo ZE loc. Voorhout V-128-FH 2023	30.000	2023		0	30.000	Overhevelen
FZV_Verv. Renault Kangoo elekt. V-127-FH Boa 2023	30.000	2023		0	30.000	Overhevelen
FZV_Verv. Renault Kangoo elektr. V-126-FH Boa 2023	30.000	2023		0	30.000	Overhevelen
FZO_Vervangen bureau's 2023	80.000	2023		0	80.000	Overhevelen
	535.290		72.779	81.528	380.983	

Investerings Buitendienst Teylingen en Lisse						
Krediet naam	Totaal krediet	Start investering	Uitgegeven t/m 2022	Uitgegeven 2023	Krediet restant per 31-12-2023	Afsluiten per 31-12-2023
BV_Verv.Vrachtw.Volkswagen Transport.VK-752-L 2021	45.000	2021		40.299	4.701	Afsluiten
BV_Verv.Vrachtw. kraan 5t IvecoDaily 8-BJK-7 2024	0	2021		1.945	-1.945	Afsluiten
Verv. ROM rioolreiniger (900 200/72 2010) 2022	0	2022		0	0	Afsluiten
BV_Verv. kiepwagen 25t Daf Vrachtw. 88-BGX-1 2022	220.000	2022		229.606	-9.606	Afsluiten
BR_Elektrische afval-inzamelaauto 2022	51.000	2023	35.500	14.480	1.020	Afsluiten
BRV_Verv.Snoeihoutversn. A 326 ZKX 2009 van T 2023	21.000	2023		0	21.000	Overhevelen
Minishovel t.b.v. spelen en Fixi 2023	35.000	2023		32.450	2.550	Afsluiten
BRV_Verv.Snoeihoutversn. A 326 Di 3L41C TDR 2009 T	36.000	2023		0	36.000	Overhevelen
Verv. ROM rioolreiniger (900 200/72 2010) 2022	50.000	2023		0	50.000	Overhevelen
	458.000		35.500	318.780	103.720	
TOTALEN	3.092.426		1.503.388	867.348	721.690	

Een aantal kredieten komen per 31 december 2023 te vervallen. Bij een enkel krediet is sprake van een kleine overschrijding. De investering van de kiepwagen is hoger uitgeval dan het beschikbaar gestelde krediet met € 9.000. Hier is sprake van een overschrijding, omdat bij aanvraag van het krediet rekening was gehouden met de verkoop van bestaande voertuigen. Deze opbrengsten kunnen conform regelgeving niet worden verantwoord op het krediet, maar moeten worden verantwoord in de exploitatie.

Daarnaast is er een overschrijding van het krediet voor de vervanging van de wifi omgeving. In het najaar van 2023 moest de wifi omgeving van HLTsamen worden vervangen, na het vaststellen van de tussenrapportage is pas een offerte ontvangen. Helaas zijn de kosten voor vervanging van de wifi omgeving hoger dan het vastgestelde krediet.

Bijlage 2. Budgetoverheveling

De onttrekkingen uit en de stortingen in de Reserve Budgetoverhevelingen in 2023 zijn de volgende, waarbij ook de realisatie 2023 zijn weergegeven:

	Overheveling 2022	Realisatie 2023
Incidentele taak:		
Data gedreven sturing	110.236	110.236
Implementatie Omgevingswet	143.684	143.684
Digitaal stelsel Omgevingswet	226.735	139.786
Mobiliteit	310.512	80.000
Legaliteitsonderzoeken	90.000	-
Handhaving: bedrijfskleding en bodyscans	15.000	15.000
Totaal onttrekkingen/realisatie	896.167	488.706

De overhevelingen naar 2024 hebben alleen betrekking op incidentele taken waarvoor de gemeenten incidentele middelen beschikbaar hebben gesteld. De taken zijn in 2023 gedeeltelijk uitgevoerd.

Budgetoverheveling	Stortingen 2023	Toelichting
Incidentele taak:		
Wet open overheid	235.795	Als gevolg van de Wet open overheid is in juni 2023 door het Rijk vastgelegd dat gemeenten verplicht een eigen portaal hebben voor de overheidsinformatie. In 2023 is dit in gang gezet en de portalen voor onze gemeenten staan in de test-omgeving gereed. Een aantal kosten komen hiervoor nog in 2024. Nu de Woo-index staat, verwachten we dat het Rijk de verplichting voor de eerste fase snel zal bekendmaken middels een Koninklijk besluit. Aangezien we als HLTsamen in de pas van de Wet meelopen, zal dat het moment zijn waarop de een projectleider concreet aan de slag kan met het implementeren van dit onderdeel van de Woo. Het overgehevelde budget wordt hiervoor ingezet.
Gemeentelijke communicatie Hillegom	75.000	Verzoek tot overheveling want deze taak voor gemeente Hillegom is nog niet tot een concrete opdracht gekomen. Budget is toegekend vanuit het coalitieakkoord: De gemeentelijke communicatie en participatie wordt nog nadrukkelijker ingezet om zoveel mogelijk inwoners te betrekken en adequate informatie op het juiste moment te geven. Opdracht zal in 2024 worden uitgevoerd.
Programma Privacy en informatieveiligheid.	25.561	Het voorstel is om het restantbudget 2023 over te hevelen. HLTsamen heeft de ambitie om in de komende jaren een stevige vervolgstap te zetten om de gegevensbescherming verder te implementeren in de systemen en processen. Het programma is nog niet afgerond en loopt door tot en met 2025.
Sturing kostenbeheersing sociaal domein	27.819	Begin 2023 is de aanpak kostenbeheersing sociaal domein gestart. Deze aanpak bestaat uit een spoor Wmo en een spoor Jeugd. Voor wat betreft de WMO is deze aanpak al gestart in 2022 en in 2023 afgerond. De aanpak voor jeugd is complexer en loopt door in 2024. De besluitvorming over de beleidsmatige wijzigingen zullen in 2024 plaatsvinden. De overgebleven middelen in 2023 zijn nodig om in 2024 hier verder invulling aan te geven.
Financiële sturing en beheersing	64.233	In 2023 zijn gelden beschikbaar gesteld voor het programma grip op geld. Het voorstel is om het restantbudget over te hevelen naar 2024, omdat het programma doorloopt in 2024. Deze middelen zijn bestemd voor de programmamanager.
Transitieperiode Omgevingswet	403.379	Vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet start de transitieperiode Omgevingswet. Deze middelen ontvangen middelen van het Rijk zijn nodig om invulling te geven aan de transitieperiode.
Digitaal stelsel Omgevingswet	86.949	De overheveling van 2022 naar 2023 is nog niet volledig besteed. Voorgesteld wordt om het restantbudget over te hevelen naar 2024. Voor de inrichting van het DSO zijn nog een aantal aanpassingen nodig in 2024.
Totaal onttrekkingen/stortingen	918.736	

Bijlage 3. Dienstverlening "Service op maat" jaaroverzicht 2023

In deze bijlage presenteren we de ontwikkeling in onze dienstverlening over de jaren 2019 tot en met 2023. Op de volgende bladzijde betreft onze klanttevredenheid in de benchmark waaraan we een keer per twee jaren meedoen.

Kanalen: ontwikkeling vraag

Aantallen		2019	2020	2021	2022	2023
Beantwoorde telefoongesprekken		53.220	54.373	51.467	46354*	40.155
Baliebezoek	Totaal	32.940	25.341	34.422	32.934	27.196
	Hillegom	8.316	6.708	9.081	8.915	6.894
	Lisse	8.736	7.335	9.574	9.219	7.465
	Teylingen	15.888	11.298	15.767	14.800	12.837
Facebookberichten			11.677	9.620	4.091	2.771
Twitterberichten			658	306	115	99
Chatbot						4.239
Chats	Ontvangen		8.600	8.433	8.609	6.388

*door veel technische problemen zijn er in 2022 ruim 2000 meer gesprekken geannuleerd door bellers zelf, dan voorgaande jaren.

Percentages	KPI	2019	2020	2021	2022	2023
% opgenomen telefoongesprekken	90	98	95	95	91	95
% binnen 5 minuten geholpen aan de balie	90	89	80	92	93	91
% terugbellen binnen 2 werkdagen HLT-organisatie	80	57	63	62	56	56

Een keer per twee jaar meten we onze klanttevredenheid in de benchmark 'Waarstaatjegemeente.nl'. De resultaten uit de benchmark 2020 en 2022 treft u per gemeente in het volgende overzicht. De gemiddelde benchmark betreft het jaar 2022.

'Burgerpeiling'	Hillegom 2020	Hillegom 2022	Lisse 2020	Lisse 2022	Teylingen 2020	Teylingen 2022	Gem. Bench mark
Waardering inspanningen gemeente algemeen	7,1	6,7	6,9	6,7	7,1	6,6	6,4
Gemeentelijke dienstverlening	7,2	7,0	7,0	6,8	7,1	6,8	6,7
Digitale faciliteiten	7,1	7,1	6,9	6,8	7,2	7,0	6,7
Waardering communicatie/voorlichting gemeente	6,9	6,7	6,7	6,7	7,0	6,7	6,4
Waardering zorg van gemeente voor leefomgeving	7,1	7,0	6,9	6,8	7,1	6,9	6,5
Inspanningen gemeente om burgers volledig te laten deelnemen aan de maatschappij	7,0	6,8	6,8	6,7	6,9	6,4	6,4
Waardering betrekken inwoners bij beleid	6,5	6,4	6,5	6,3	6,5	6,2	5,8

'Ondernemerspeiling'	Hillegom 2020	Hillegom 2022	Lisse 2020	Lisse 2022	Teylingen 2020	Teylingen 2022	Gem. Bench mark
Algehele dienstverlening	6,8	6,9	6,6	6,4	6,9	6,7	6,5
Dienstverlening via digitale faciliteiten	6,3	6,4	6,2	5,7	6,6	6,6	6,3
Professionaliteit van de gemeentelijke organisatie en haar medewerkers	6,7	6,5	6,1	5,9	6,8	6,2	6,3
Afhandeling van de vergunningsaanvraag (*laag aantal indicatieve uitkomsten)	6,8	5,0	6,6	4,1	5,8	6,0	6,1

Bijlage 4. Overzicht lasten en baten 2023 per taakveld

Het overzicht van lasten en baten geeft per, in het BBV voorgeschreven, taakveld aan de omvang van de lasten en baten per taakveld. Het betreft hier een door de BBV verplicht op te nemen overzicht. Voor 2023 gelden de volgende cijfers.

Taakveld	Omschrijving taakveld BBV	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	523.212	595.473	-72.261
0.10	Mutaties reserves	22.569	0	22.569
0.2	Burgerzaken	1.915.061	1.769.749	145.311
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	0	400.463	-400.463
0.4	Overhead	30.836.543	28.543.315	2.293.229
0.5	Treasury	58.333	46.951	11.382
0.64	Belastingen overig	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	-30.125	13.217	-43.342
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.250.957	444.474	806.483
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.559.559	2.977.601	-1.418.041
2.1	Verkeer en vervoer	1.576.187	2.614.399	-1.038.212
2.2	Parkeren	53.094	285.742	-232.648
2.3	Recreatieve havens	0	42.995	-42.995
2.4	Economische havens en waterwegen	159.282	57.275	102.007
3.1	Economische ontwikkeling	1.516.937	519.117	997.821
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	53.094	152.409	-99.315
3.4	Economische promotie	0	280.580	-280.580
4.2	Onderwijshuisvesting	754.508	182.722	571.786
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	477.559	289.257	188.301
5.1	Sportbeleid en activering	0	120.380	-120.380
5.2	Sportaccommodaties	419.586	110.275	309.311
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	498.487	238.956	259.531
5.5	Cultureel erfgoed	0	150.463	-150.463
5.6	Media	46.884	8.427	38.457
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.864.911	2.774.384	-909.473
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3.428.457	3.894.034	-465.577
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	506.438	-506.438
6.3	Inkomensregelingen	164.092	134.097	29.995
6.4	WSW en beschut werk	0	34.864	-34.864
6.5	Arbeidsparticipatie	0	69.740	-69.740
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	34.864	-34.864
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	33.519	-33.519
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)	0	-16.893	16.893
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	53.100	-53.100
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding	0	48.621	-48.621
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	142.241	-142.241
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	33.519	-33.519
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	0	36.221	-36.221
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	30.689	-30.689
6.82a	Jeugdbescherming	0	17.697	-17.697
7.1	Volksgezondheid	35.163	36.416	-1.254
7.2	Riolering	717.749	682.212	35.537
7.3	Afval	1.425.016	1.083.322	341.694
7.4	Milieubeheer	106.188	859.062	-752.874
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0
8.1	Ruimte en leefomgeving	2.861.686	2.602.341	259.345
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	0	85.989	-85.989
8.3	Wonen en bouwen	3.944.186	3.218.458	725.729
Geheel - Totaal		56.239.174	56.239.174	0

Bijlage 5. Financiële bijdragen 2023 deelnemende gemeenten

Op de volgende bladzijde staat het overzicht.

LASTEN EN BATEN	HLTsamen		Bijdragen					
	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023	Bijgestelde begroting 2023	Realisatie 2023
LASTEN								
Personeelskosten	41459.260	46.373.770						
Personeel-gerelateerde kosten	1574.986	1658.187						
Kosten informatisering & automatisering	4.537.727	4.488.481						
Facilitair	1.860.256	1.803.252						
Overige Bedrijfsvoeringskosten	1.935.699	1.892.915						
Reserve mutatie	-896.167	22.569						
Prognose resultaat	727.479							
Totale lasten HLTsamen	51.179.240	56.239.174						
BATEN								
Bijdragen derden:								
Bijdrage ISD	346.245	355.492						
Detacheringen	52.429	121.706						
Beheer en basisregistraties	8.000	8.377						
Schatkistbankieren (rente)	48.000	46.951						
project regionaal overleg D&B		336.613						
overige bijdrage derden		92.096						
Totaal bijdragen derden	554.674	961.236						
Verhaalbare kosten gemeenten								
Verhaalbare kosten	24.115	3.705.235						
Verhaalbare kosten crisisonderzoek		2.858.503						
Totaal verhaalbare kosten	24.115	6.563.738						
Bijdragen gemeenten								
<u>Nieuwe taken (structureel met afwijkende percentages en af te rekenen)</u>								
Uitbreiding BOA capaciteit (Teylingen)	142.898	142.054					142.898	142.054
Handhaving uitstallingsbeleid (Teylingen)	11.858	17.907					11.858	17.907
Uitbreiding BOA capaciteit (Hillegom)	66.838	80.410	66.838	80.410				
Omgevingsmanager (Teylingen)	132.517	99.086					132.517	99.086
Inzet personeel communicatie	17.182,5	162.938	75.000	75.000	46.125	41.892	50.700	46.047
Inzet personeel participatie	168.971	168.744	40.000	39.942	119.171	119.015	9.800	9.787
Extra beleidscapaciteit	99.558	99.558	99.558	99.558				
Buitenruimte Lisse	104.137,8	1132.567			104.137,8	1132.567		0
Bijplaatsingen afvalcontainers + afvalcoach	200.000	167.648			80.000	55.877	120.000	111.771
Datagedreven sturen	311.487	299.696	58.996	56.762	138.051	132.825	114.440	110.108
Mobiliteit kwaliteitsimpuls regio en planbeoordeling	158.423	200.132	56.000	48.432	37.767	55.937	64.656	95.763
Planbeoordeling/Kwaliteitsimpuls	-149.000	-149.000	-34.500	-34.500	-42.500	-42.500	-72.000	-72.000
Duinpolierweg	-815.12	-815.12	-40.756	-40.756	-40.756	-40.756		
Legalisatieonderzoeken	-90.000	-90.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Versterkingsprogramma onderwijshuisvesting	55.440	48.248	13.416	11.676	15.495	13.485	26.529	23.087
Versterking procesregisseur casuïstiek	98.611	66.558	23.864	16.107	27.562	18.603	47.135	31.848
Sturing kostenbeheersing Sociaal Domein	46.668	46.668	0	0	46.668	46.668	0	0
Structurele versterking van het beleidsveld wonen	27.950	0	0	0	27.950	0	0	0
Structurele versterking van het beleidsveld mobiliteit	41.925	0	0	0	41.925	0	0	0
Structurele versterking van het beleidsveld duurzaamheid	55.900	0	0	0	55.900	0	0	0
Structurele versterking beleidsveld Economie	20.293	0	0	0	20.293	0	0	0
Structurele versterking voor participatie taakuitvoering	67.921	0	0	0	67.921	0	0	0
Structurele versterking subsidie voor externe fondsvererving	22.360	18.450	0	0	22.360	6.803	0	11.647
Uitvoering operatie steenbreek in eigen regie	10.000	11.598	0	0	10.000	11.598	0	0
Versterken handhaving BWT en juridische handhaving	78.000	78.000	0	0	78.000	78.000	0	0
Structurele versterking handhaving	82.000	85.225	82.000	85.225	0	0	0	0
Structurele correctie kosten uitbreiding contactfunctionaris	43.000	58.658	43.000	58.658	0	0	0	0
ICT ondersteuning gemeenteraden	90.000	87.467	41.764	40.585	48.236	46.882	0	0
Incidentele versterking beleidsveld Economie	23.758	26.610	0	0	23.758	26.610	0	0
Incidentele versterking team IOR	17.000	17.343	4.114	4.137	4.752	4.848	8.135	8.299
Versterking implementatie Omgevingswet (incidenteel)	690.015	690.015	195.170	195.170	201.908	201.908	292.938	292.938
Uitvoering tot en met aanvragen Vergunningen (Incidenteel)	101.000	101.847	24.442	24.647	28.230	28.466	48.328	48.734
versterking voor programma Financiële sturing en beheersing	242.000	242.000	58.564	58.564	67.639	67.639	115.797	115.797
Programma Privacy en Informatieveiligheid (Incidenteel)	75.000	75.000	18.150	18.150	20.963	20.963	35.888	35.888
Versterking Wet open overheid	351.134	351.134	110.747	110.747	111.719	111.719	128.668	128.668
Programma Organisatie Ontwikkeltraject (incidenteel)	300.000	300.000	72.600	72.600	83.850	83.850	143.550	143.550
Incidentele versterking programmamanagement								
crisisorganisatie/vluchtelingenopvang	100.000	98.338	24.200	23.798	27.950	27.485	47.850	47.055
Totaal bijdragen nieuwe taken	4.825.217	4.653.397	1.003.167	1.014.972	2.382.315	2.220.392	1.439.738	1.418.034

Reguliere bijdragen (met afwijkende percentage)								
Lokaal loket (1e turap 2023)	-59.651	-59.651	-59.651	-59.651				
Werkzaamheden serviceteams (1e turap 2023)	-104.432	-104.432					-104.432	-104.432
Bijdrage Stichting Rijk	425.724	415.351	111908	138.717	111908	138.717	111908	138.717
Structurele versterking bestuursondersteuning en kabinetszaken	192.477	157.372	64.159	52.458	64.159	52.458	64.159	52.458
Correcties inbrengbedragen 2023	242.635	242.635	93.089	93.089	307.270	307.270	-157.743	-157.743
Afrekening plustaken	0	100.312					0	100.312
Totaal reguliere bijdrage met afwijkend percentage	696.734	752.367	239.505	224.613	513.337	498.445	-56.108	29.311
Restant lasten	45.078.500	43.308.436						
Restant reguliere bijdragen gemeenten								
Restant lasten verdeeld naar inbrengpercentages: 24,2%, 27,95% en 47,85%	45.078.497	43.308.436	10.940.328	10.480.642	12.472.743	12.104.708	21.665.426	20.723.087
Totale baten HLTsamen 2023	51.179.240	56.239.174	12.183.000	11.720.227	15.368.395	14.823.545	23.049.056	22.170.432
Reeds afgerekende nieuwe taken en plustaken Terugbetaling reguliere bijdrage			-11.805 474.579		161.923 382.929		-78.608 957.233	
Totaal afrekening met gemeenten			11.720.227	11.720.227	14.823.545	14.823.545	22.170.432	22.170.432
Kosten plustaken als onderdeel van de reguliere bijdragen								
Handhaving pleziervaartuigen/ligplaatsen en woonschepen							20.369	23.732
Serviceteams Buitenruimte							2.769.288	2.840.662
Economie, recreatie en toerisme							111.504	120.070
SCC Trefpunt							146.349	153.357